

köşe bucak DÜNYA

www.kosebucakdunyadergisi.com.tr temmuz - ağustos 2023 - sayı: 68 fiyatı: 50 tl

ISSN 1309-7687
771309768007

► Mardin ► Çikolata Müzesi ► Söyleşi ► Kocaseyit ► Klaros Antik Kenti ► İsfahan

ELEKTRİK DOLU 42 YIL

Gizli Kahramanınız, Konya Enerji 42 yaşında!
Konya Enerji ailesi olarak 1980'den günümüze,
enerji gereken her alanda ihtiyaçları karşılamak ve talepleri gerçekleştirmek için
tüm deneyim ve enerjimizle, uzmanlık ve sektöre getirdiğimiz yeniliklerle,
enerji ve kaynaklardan en iyi şekilde yararlanabilmeleri için
herkese güç sağlıyoruz.

PUPADAN KELEBEĞE YARATILIS MUCİZESİ **KONYA'DA**

FROM PUPA TO BUTTERFLY, WITNESS OF
THE CREATION IN KONYA

**KONYA TROPİKAL
KELEBEK BAHÇESİ**

www.konyatropikalkelibekbahcesi.com/tr

**SELÇUKLU
BELEDİYESİ**

 TURKISH AIRLINES

Shop & Miles

YENİLENEN
SHOP&MILES'LA
TANIŞMANIN
ŞİMDİ TAM ZAMANI.

Yepyeni **shopandmiles.com**'da Millerini istediğin gibi harca.

Beğendiğin markalar parmaklarının ucunda.

Shop&Miles, bu dünya senin dünya.

KONYA ENERJİ
ELEKTRİK MALZEMELERİ TİC. ve SAN. LTD. ŞTİ.

Köşe Bucak Dünya Dergisi T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Derginin isim ve yayın hakkı Ali Sami Palaz'a aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz. Yayımlanan ilanların sorumluluğu ilan verenlere aittir. Dergimizde yayımlanan makale ve yazılarda ki görüşler yazarına aittir. B.T. Ağustos 2023 İki Aylık Yayın

ALİ SAMİ PALAZ
alisamipalaz@gmail.com

ZAMAN DÖNGÜSÜ

Sen bu yazıyı okurken, dünyanın bir yerinde birileri gün batımını izlerken bir diğeri doğmak üzere olan güneşle sabahı karşılıyor. Tamda şimdi dünyanın bir ülkesinde insanlar öğle yemeğini yerken, bir diğeri ülkesinde, yorgun bedenler gece yarısı uykuya dalmak için yataklarda.

Seyahatlerimde saat farkı olan ülkelere gittiğimde bu durumu hep düşünürüm.

Türkmenistan'a Türkiye'den saat sabah 10.00'da hareket edersiniz. Türkmenistan'a vardığınızda saat sabah 10.00'dur. Aradaki saat farkı sizin zamanınızı dondurmuş olur. En son Tayland seyahatimde bu durumu daha çok düşündüm. Tayland ile Türkiye arasında 4 saat fark var. Tayland Türkiye'den 4 saat ilerde. Konumundan dolayı Türkiye'de yazın güneşin batması 21.30'ları buluyor. Tayland da ise yılın tamamında 19.00 da hava tamamen kararmış oluyor. Tayland da gece yarısı yatmaya hazırlandığım sırada, Türkiye'de görüştüğüm dostlarım henüz akşam yemeğini yememiş oluyor. Kimi akşam serinliğinde parktayım diyor, kimi balkonda akşam yemeği yemeye hazırlanıyorum diyor. Oysa ben o akşamı çoktan yaşamış, yemeğimi yemiş, çayımı içmiş, filmimi seyretnmiş, kısacası akşamımı geride bırakmış oluyorum. Sabah uyanıp, kahvaltımı yapıp birçok işimi halledip, gün ortasında öğle yemeğini yerken Türkiye'den görüştüğüm dostlarım uyku sersemliğiyle benimle konuşuyor. Henüz kahvaltılar yapılmamış, iş başlamamış oluyor.

Zaman döngüsü üzerinde biraz düşününce şunu fark etmek ilginçti. Şuan dünyanın bir yerlerinde her saat her an yaşanıyor. Yani 24 saatin her saniyesi dakikası ve sa-

EDITÖRDEN

ati her an dünyamızın bir yerinde tamda şuan yaşanıyor.

Bir yerde sabah ezanı okunurken bir yerde öğle, diğeri yerlerde ikindi akşam yatsı ezanı okunuyor. Bazı Müslümanlar sabah namazı için secdedeyken, bazı Müslümanlar yatsı namazı secdelerini yapıyor oluyorlar.

Üzerinde düşündükçe daha da hayret verici olan dünyada zaman döngüsünü seyahatlerimde bizzat yaşamak ilginç bir deneyim.

Vaktiniz olursa internetten dünya saatleri diye aratırım bakın. Size dünyanın her bir köşesinden şehirlerden şuan saatin kaç olduğunu gösterecek. Bunu görmek ve üzerinde düşünmek zihninize iyi gelecek...

Gülümseyişle...

YouTube : Köşe Bucak Dünya
YouTube : Ali Sami Palaz

Ali Sami Palaz

ŞATALHÖYÜK

K O N Y A

TARIM VE ŞEHİRCİLİK 10 BİN YIL ÖNCE BU TOPRAKLARDA DOĞDU

İÇİNDEKİLER

10

MARDİN

20

ÇİKOLATA
MÜZESİ

28

SÖYLEŞİ

36

KARATAY
HABER

38

KOCASEYİT

46

KLAROS ANTİK
KENTİ

50

İSFAHAN

56

DÜNYA
KAZAN BİZ
KEPÇE

60

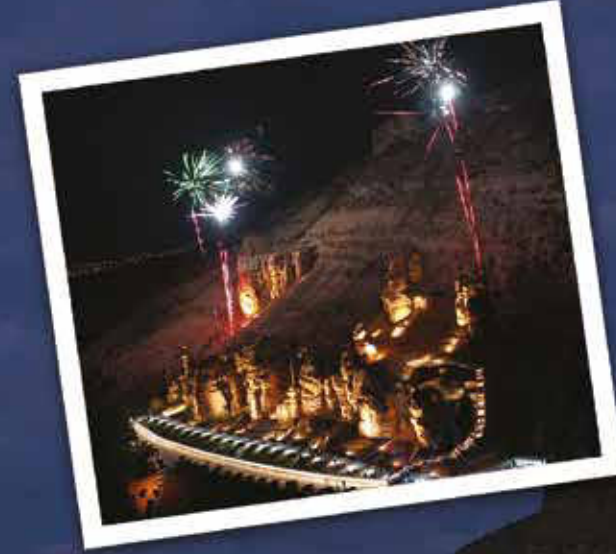
PORTFOLYO

MERAM'DA Yeni Bir Turizm Rotası

2023

DERE MAH.
AKDAĞ SK.

Kızlar Kayası

MUSTAFA
KAVUŞ
MERAM BELEDİYE BAŞKANI

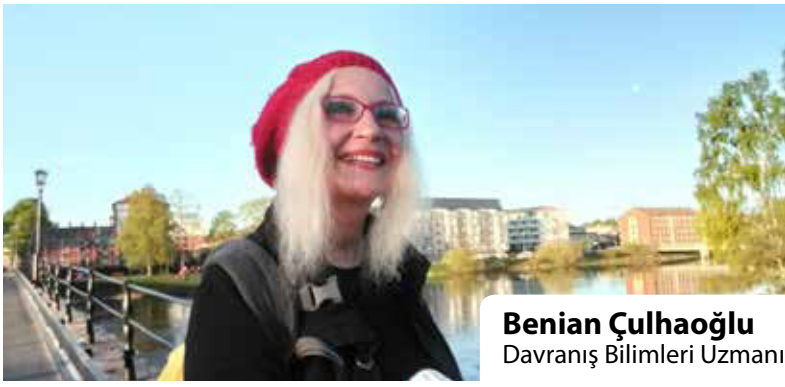

Vuslatın 750. Yılında Güller Açtı Karatay'da

KONYA'NIN YENİ ROTASI
KARATAY MEVLANA GÜL PARKI SİZİ BEKLİYOR

KARAASLANÜZÜNCÜ MAH. KOSOVA CAD.

Benian Çulhaoğlu
Davranış Bilimleri Uzmanı

AŞKIM SÉYAHAT

DÜNYA MUTFAĞINDAN KÜBA

Küba, yeni kıtanın ilk keşfedilen toprağı yani Kristof Kolomb'un karaya ayak bastığı yer. Adı bir zamanlar bu topraklarda yaşayan yerlilerin dilinde "Yaşamak için güzel bir yer," anlamına geliyor. Haksız sayılmazlar. Bugün pek çok insanın aklından geçiyor Küba'da yaşamak. Ancak biz Küba'nın doğal güzelliklerini bir yana bırakıp lezzet yolculuğuna çıkıyoruz. Dünya mutfaklarından Küba'da bakalım neler var?

İspanyol ve Karayip karışımı Küba mutfağında daha çok et, deniz mahsulleri, mısır ve siyah fasulye tüketiliyor. Pizza, hamburger, makarna her yerde bulunabilecek en ucuz yemekler. Tavuk, yumurta, balık ithal geliyor.

Dükkanlarda bisküvi, gofret benzeri aperatif şeyler yok denecek kadar az ve pahalı. Bu nedenle sokak satıcıları revaçta. Daha çok mısır, cips, kraker tarzı şeyler satıyorlar. Çok hijyen olduğu söylenemez, ancak oldukça lezzetli.

Devlet tarafından işletilen restoranlar iki çeşit. Turistlere hizmet veren restoranların yemekleri daha kaliteli. Lüks olanlarında dünya mutfağından yemekler bulmak mümkün. Halkın gittiği yerlerde menü daha ucuz olduğu için kapıda mutlaka kuyruk var.

Bunların haricinde 'paladar' adı verilen, çoğunlukla evlerin terası ya da bir odasının yemek hizmetine ayrıldığı restoranlar bulunuyor. Üç-dört çeşit yemekten oluşan menüler sunuyorlar. Ucuz olduğu söylenemez.

'Bodega' denilen, hem bakkal hem de restoran kafe karışımı ya da bar görünümünde olan yerlerde aperatif şeyler yenilebilir. Sokak satıcıları da genelde aperatif şeyler

sunuyorlar, oldukça ucuz.

Küba'nın en bilinen ve her an her mutfakta görebileceğiniz yemekleri ise 'congrí' ve 'tostones'. Seyahatim süresince sıkça masama konuk olan bu lezzetleri sizlerin de tatmasını arzu ederim. Yemek yapmayı sevenler için farklı bir tecrübe olacaktır. Şimdiden afiyet olsun.

CONGRÍ:

Congri, Meksika fasulyesi olarak tanınan siyah minik barbunyanın beyaz pirinç pilavı ile karışımından oluşur.

Malzeme: 1 çorba kâsesi siyah barbunya (1 gün önceden ıslatın), 2 çorba kâsesi ıslak bekletilmiş pilavlık pirinç, 2 küçük, küp küp kesilmiş kuru soğan, 1-2 adet sivri yeşil veya kırmızı acı biber, 2-3 diş sarımsak, 8 çorba kaşığı sıvı yağ, 1 tatlı kaşığı tuz, 1 adet defne yaprağı, ¼ tatlı kaşığı kimyon veya biberiye.

Hazırlanışı: Tencereye öncelikle 4 fincan su ile isteğe göre bir iki adet acı biber konularak siyah barbunyalara haşlanır. Barbunya pilaki kıvamından biraz daha sert oluncaya kadar pişirilir, daha sonra dinlenmeye bırakılır. Geriye kalan malzeme, başka bir tencerede ısınmakta olan sıvı yağa ilave edilerek pirinç pilavı hazırlanmaya başlanır. Bütün malzemeler kızarıp pirinç iyice kavrulduktan sonra içine barbunya ilave edilir. Barbunyanın koyu renkli haşlanmış suyu ve gereken tuz da ilave edilerek pirinç pilavı pişirir gibi tüm malzeme pişirilir. Hazır olduğunda et ya da tavuk sotesi veya Küba usulü tostones yani muz kızartması ile servis yapabilirsiniz.

TOSTONES:

Tostones yani muz kızartması ise benim favorim. Küba'da hangi res-

torana giderseniz gidin kesinlikle masanızda muz kızartması görebilirsiniz. Tadı bildiğimiz patates kızartması. Halka şeklinde olan ve ince uzun doğranarak kızartılan iki çeşidi var. Soğuk içeceklerin yanında çerez niyetine yenilebileceği gibi yemeklerin yanında da çeşit olabiliyor. Tostones, 'platano macho' yani 'maço muzla' yapılıyor. Bu muz türü sert olduğundan kızartılabiliyor. Ülkemizde sıkça tüketilen muz cinsinden biraz farklı. Ancak zaman zaman tezgâhlarda gördüğümüz çok sert muzlarla deneyeceğiniz, pişirilmeye uygundur.

Malzeme: 2 adet yeşil maço muz, 1-2 çay bardağı sıvı yağ, tuz.

Hazırlanışı: Muzlar soyulduktan sonra arzuya göre 2 cm kalınlıkla uzunlamasına ya da daire şeklinde kesilirler. Kesilmiş dilimler içinde sıcak sıvı yağ olan teflon tavaya konularak arkalı önlü kızartılırlar. Kızarmış muzlar fazla yağlarını alması için kâğıt havlu üzerinde bir iki dakika dinlendirilir. Bu sırada bir spatula yardımı ile basılarak 1 cm inceliğine getirilir. Sonra yeniden aynı sıcak tavaya alınarak, ikinci bir kızartmadan geçirilip tam olarak pişmeleri sağlanır. Hazır olduğunda bolca tuzlanarak, et yemeğine eşlik etmek üzere ya da soğuk içeceklerin yanında çerez niyetine sunulur. Sıcak ve ılıkken yenince daha lezzetlidir.

Bir Kahve Molasına Ne Dersin?

Rezervasyon
323 miss
6 4 7 7

ONLINE
MENÜ

f /missmutfakcom

MEZOPOTAMYA'NIN KALBI
MASAL DİYARI:

MARDİN

Tarihin, sosyal dokunun ve taşların, estetik mimariyle bütünleştiği medeniyet beşiği

Yazı ve Fotoğraflar: **PROF. DR. ZERRİN ŞENTÜRK**

“İki Irmak Arasındaki Bölge” anlamına gelir Mezopotamya; Fırat ve Dicle nehirlerinin arasında bulunan toprakların adıdır. Tarih boyunca birçok medeniyetin günümüze kadar gelen ortak kültürünün harmanlandığı yerdir. Aşağı Mezopotamya ve Yukarı Mezopotamya olmak üzere iki farklı kültürel ve ekolojik bölgenin adıdır.

Yukarı Mezopotamya’nın parıldayan mücevheridir Mardin; Artuklular, Sümerler, Akadlar, Akkoyunlular, Süryaniler, Romalılar gibi uygarlıklardan oluşan ortak kültürün izlerini taşır. Mimarisinde, yaşam tarzında, kültüründe ve coğrafyasında geçmişine sadakatini koruyarak karakterini bozmayan şehirdir Mardin; Güneydoğu Anadolu Bölgemizin rengidir.

Farklı etnik köken ve dinden gelen insanların olağanüstü bir harmoni içinde yaşadığı, kültürel zenginliği ile tüm dünyaya örnek bir şehir Mardin. Dillerin ve dinlerin çeşitliliği, ruhunu yansıtır Mardin’in. Bu kadar çok çeşitliliğe rağmen huzur içinde yaşamın sembolüdür; medeniyetler şehridir. Sonsuzluğa yelken açmış Mezopotamya Ovası’nı kucaklar; kalesi, manastırları, kiliseleri, medreseleri, camileri ve antik kenti ile. Yıllar boyunca Süryani manastırlarının, camilerin ve kiliselerin yan yana yer alması, kültürel mozağin yanında hoşgörünün ve kardeşliğin simgesi

olmuştur bu masal şehirde.

Sosyal dokusunda çok özel bir topluluk, varlığını sürdürür Mardin’de; Süryaniler. Parlak rengidirler Mardin’in; zenginliğidir ülkemizin. Tarihi ve kültürel dokusunu diğer şehirlerden farklı olarak

korumasını da Süryanilere borçludur Mardin. Etimolojik açıdan incelendiğinde, Mardin adının kökeni de Süryanicede “kaleler” anlamına gelen “Merdin” den gelmekte.

Merkez ilçe Artuklu olmak üzere Midyat, Kızıltepe, Derik, Mazıdağı, Nusaybin, Ömerli, Dargeçit, Savur, Yeşilli, hepsi ayrı güzellikte olan ilçeleridir Mardin’in.

Mardin’i ziyaret etmek, medeniyetlerin izlerini kademeye almak, insanlarıyla sohbet etmek üzere “Mardin Projesi” gerçekleştirmek ve Mardin’in tanıtımına katkı sağlamak için sabırsızlanıyordum. Mardin’e geldiğimde, Mardin’in ruhunu tanımak, tarihini solumak için ilk olarak

Mardin’in kalbi “Eski Mardin” e giderek fotoğraf çekimlerime başladım büyük bir heyecanla. İlk adım attığım andan itibaren dikkat çeken ve tüm heybetiyle şehir ile bütünleşmiş kent silüetine hakim konumda yer alan “Mardin Kalesi” nin etki-

leyici görüntüsü ile büyülenmiş halde, zamanın durduğunu hissettim.

Yeryüzü ile gökyüzü arasında bir salıncak gibidir Mardin Kalesi; Mardin’in simgesidir. Gündüz kartal yuvasını andıran, gece olduğunda ise başında tacıyla yıldızlarla

dans eden bir prenestir. Aşağıdan kaleye doğru bakıldığında Atatürk'ün ışıklı portresi ile taçlanan tepesi, eteğindeki evlerin ışıklarıyla bir balerin sergilediği sanata dönüşür; bir masal dünyasına sürükler sizi.

Kalenin eteğine kurulmuş ve ilk bakışta üst üste yığılmış hissi uyandıran, nahit taşından yapılmış toprak renkli taş evler, etkileyici mimariyle Orta Çağ yolculuğuna çıkmanızı sağlar; geçmişle bugün arasında kültürel bir mirastır.

Dantel gibi işlenmiş görkemli taş evlerinin yanında, Arnavut kaldırımlı caddeleleri, kalenin eteklerine doğru uzanan labirent gibi dar sokakları, medreseleri, kiliseleri, camileri, çarşıları, zarafet ile işlenmiş yaşamın bir göstergesidir. Bir ta-

rafta tarih, diğer tarafta müzik seslerinin yükseldiği eğlence mekanları ile sıradanlığı reddetmiş karakterde Eski Mardin. Geçmiş ruhunun derinliklerinde besler ve ziyaretçilerine sunar. Sokaklarında dolaşırken zaman tüneline geçtiğinizi hissedersiniz.

Sırtını kaleye güvenle yaslayan Eski Mardin'in merkezi, tepenin eteklerinde karşılar sizi; geçmişin izlerini sunar "Mardin Müzesi" ile. Geleneksel bir Mardin evinin özgün mimarisinin tüm karakteristik özelliklerini taşıyan, sarayı andıran yapıyla da bir peri masalı gibidir. Doğu kısmında Meryem Ana Kilisesi yer alırken, içerisinde beş salonu, yıllarca yörede yaşamış kültürle ait arkeolojik miraslar, altın, gümüş eserlerin bulunduğu Sürekli

Definesi ve sosyal yaşam ile ilgili muhteşem yapıtlar ile Mardin'in tarihini gözler önüne serer.

Tarihi evlerin dizildiği sokaklar sizi geçmişe götürürken karşınıza bir anda bir cami, medrese veya bir kilise çıkar. Bunlardan biridir; doğu ve batı uçlarındaki dilimli iki kubbesi ve anıtsal silüeti ile bir kültür cazibesi "Zinciriye Medresesi." Mardin Kalesi'nin eteğindeki tablo görüntüsüyle Mezopotamya Ovası'nı kucaklar. Fotoğraf stüdyosudur gelinlerin, damatların; manzarasıyla, mimariyiyle.

Avlusunda bulunan havuzdaki suyun akışıyla, doğumdan mahşere kadar insan hayatı ve sonrası sembolize edilir "Kasımiye Medresesi"nde.

Artuklu mimarisinin zengin taş işçiliğinin bir yansımasıdır "Hatuniye Medresesi."

Daracık sokaklardan geçip geniş bir avluya girer "Ulu Camii." Silindirik gövdeli geometrik şekilli işlemeli minaresiyle kadralları süsler; Mezopotamya Ovası'nın ışığıdır. Duvarına işlenen ve şehirde vergilerin kaldırıldığını bildiren kararların yazılı olduğu "vergi muafiyet kitabesi" ilgi çekicidir. Bir sanat abidesi olan minaresi damla motifleri ile dikkat çeker. Üst kısmındaki sekiz kapıyı temsil eden motiflerden yedi kapı cennet kapısı, sekizinci kapı ise Mardin kapısıdır ki "Mardin'e gelen cennete gelmiş sayılır" düşüncesini yansıtır.

Mimarının zarafetini simgeleyen bir kapıdan girilir, ruhumuza fısıldayan "Latifiye Camii" ne. Bahçesinde bir hayat havuzu bulunur ki hayatın, doğumdan sonra su gibi akıp gittiğini adım adım anlatır.

Etnik toplulukların ve dinlerin bir kesişme noktası olan Mardin'de, Mardin kültürünün önemli bir parçası olan manastırlar, gerek mimariyle gerekse tarihiyle derin izler taşırlar. Mardin Projesi kapsamında, en çok görmek ve fotoğraflamak isteğim yer oldu "Deyrulzafaran Manastırı," diğer adıyla, "Mor Hananyo Manastırı." Dağ yamacında, Mezopotamya Ovası'nı kuşbakışı gören bir noktada, tüm ihtişamıyla etkileyicidir. Aynı zamanda Mardin ve Diyarbakır Metropolitleri Filuksinos Saliba Özmen'in ikametgahı olmasıyla da önem kazanmaktadır. Kendisinin misafiri olmak, sohbet etmek; Süryani çayı ve

kahvesi içmek ve çörek yemek, fotoğraf çekimlerle de taçlanınca, tadına doymayacağım anlat yaşattı bana.

Üç kattan meydana gelen Deyrulzafaran Manastırı, kubbeleri, taş nakışları, ahşap el işlemleri ve mimarisi ile Süryani Kilisesi'nin en önemli dini merkezlerinden biridir. Tarih öncesi güneşe tapan Süryaniler, Hristiyanlığı kabul ettikten sonra tapınak, manastıra dönüştürülmüştür. Manastırın bölümlerini, Mor Hananyo Kilisesi, Meryem Ana Kilisesi, Azizler Evi ve Güneş Tapınağı oluşturmaktadır. Günlük ibadetlerin gerçekleştiği yer Mor Hananyo Kilisesi. IV. Petrus, İngiltere'ye yaptığı bir ziyaret sırasında satın aldığı matbaayı, 1876 yılında manastıra getirtmiş. Bölgenin ilk matbaasının ana parçası Meryem Ana Kilisesi'nde sergilenir. İki adet vaftiz kurnası ve eskiden kullanılan bir araç bulunan bu bölüm, ahşap işlemeli kapısıyla ilgi çekicidir. Beni en çok etkileyen bölüm Azizler Evi oldu. Burada bulunan yedi mezardan dördü metropolitlere ve üçü patriklere aittir. Vefat edenler taştan bir sandalyede doğuya bakacak şekilde

oturtulmakta bu kutsal yerde. Manastırın en eski bölümü Güneş Tapınağı; ta-vanı oluşturan büyük taşlar, kireç gibi malzemeler kullanılmadan birbirine kenetlenmiş şekilde yerleştirilmiş bir geometri harikası.

Yeşilli ilçesinin eşsiz sembolik yapısıdır "Mor Gabriel Manastırı." Ana kilise olarak kullanılan yer Büyük Kilise'dir. İlginç bir

mimariye sahip olan Theodora Kubbesi, Meryem Ana Kilisesi ve Azizler Evi manastırın bölümleridir.

Gümüş işleme ve telkâri sanatı ile ilk akla gelen "Midyat," Mardin'in en popüler ilçesi olmasıyla birlikte, aslında ikinci Eski Mardin'dir. Dar sokakları süsleyen geniş avlulu tarihi konakları ile otantik bir atmosfer sergiler sanat platosu Midyat.

Manastırlara ve kiliselere ev sahipliği yapar. Midyat'a gittiğimde ilk uğrak yerim oldu Devlet Konukevi. Midyat'a açılan manzarası, taş işlemleri, dikdörtgen mimarisi ile Midyat'ın değerlisidir. İlçenin silüetini etkileyen Meryem Ana Manastırı, Mor Barsavmo Kilisesi, Mor Gevargis Kilisesi gezilecek yerlerden sadece bir kaçıdır Midyat'da.

Biraz mola vermek, serinlemek için doğa harikası Beyazsu ziyaretçilerini kendine hayran bırakır. Yeşillikler içinde, serin ve berrak akan suyunun üzerinde yerleştirilmiş şark köşesi şeklindeki taht adı verilen sedirlerde çay yudumlayarak sohbet etmek paha biçilmez. Ayaklarınızı serin suyun akışına bırakırken, suyun alttan geçişini hissetmek, içtiğiniz çaya ayrı bir lezzet katar.

Mardin'in en büyük ve kalabalık ilçesidir Kızıltepe. Güneş battığında, tepenin yamaçlarından bakıldığında, evlerinin ışıkları ateş böcekleri gibi ışıltılar Kızıltepe'nin. Kızıltepe, Ulu Camii'ne ve Dunaysır Köprüsü'ne ev sahipliği yapar. Öğretmenlerin ve eğitim camiasının

sosyal, kültürel ve konaklama ihtiyacını karşılayan güzide kurumdur Kızıltepe Öğretmenevi ve Aso Müdürlüğü. Akşam olunca kurumun bahçesinde bulunan çardakların altında içilen kahveler, çaylar eşliğinde edilen sohbetler kalıcı dostluklara dönüşür burada.

Kızıltepe Belediyesi'nin "Çocuklar Gülsün Diye" Projesi kapsamında çilek bahçesinde tanıştığım Kadın ve Aile Hizmetleri

Müdür Vekili Biyolog Gönül Dinler'in sunumuyla başlayan çilek bahçesinin serüveni, sohbetlerimiz ve gezimiz ile ömür boyu sürecek bir dostluğa dönüştü.

Kızıltepe'nin, sınırları içine aldığı "Ğurs Vadisi," yemyeşil doğasıyla bütünleşen yıllara meydan okuyan konakları ile tarihin sayfalarından çıkmış tablo gibidir. Ziyaret, Sancar, Kocalar, Karaman, Ali Paşa, Yüceli, Tuzla, Soğanlı, Ayaz, Uluköy,

Tarihsel dokusu ve doğası korunarak, mimari miraslarına sahip çıkılmalı ve kontrollü bir şekilde turizme açılmalıdır Ali Paşa Köyü.

Geçmişin izlerini günümüze taşır "Dara

Erdem ve Yedikardeş, oniki mahallesidir Ğurs Vadisi'nin.

Yeşilin, suyun ve taşın mükemmel harmoni ile dans ettiği cennettir Ali Paşa Mahallesi. Projeme dahil ettiğim bu mahalleyi gezmek, kadrājıma dahil etmek için sabırsızlanıyordum ki Gönül Hanım'ın organizasyonu ile, mahalle muhtarı Mehmet Sait Ekinci ve eşi Emel Hanım'ın misafirperverliğinde, nefis lezzetlerin yer aldığı kahvaltı sofrasında başlayan soh-

betimizden sonra, gün boyunca muhtarımızın rehberliğinde hep birlikte gezip, fotoğraf çekmek muhteşem oldu benim için. Doğa harikası Dengiz Şelalesi, taş mimarisiyle tarih yazan Ali Paşa Konağı, mahallenin zenginliğidir. Zergan Deresi'nin doğduğu üç yerden biri olan, balıkların adeta dokunulmazlığını ilan ettiği ve böylece kutsal sayıldığı Pınarbaşı'ndaki Balıklı Göl, doğayla birleşerek masalsı bir görüntü sunmakta ziyaretçilerine.

Antik Kenti."Tarih boyunca çok sayıda imparatorluğun hakimiyetine girmiş, askeri

garnizon kent olarak da kullanılmıştır. Kaya Nekropol alanında ana kayaya oyularak düzenlenen Büyük Galerî Mezar, yüzlerce insana ait kemikleri saklamakta. İçeriye girdiğinizde mimarisinin yarattığı mistik bir ortam; biraz ürkütücü ve ilginç. Halk arasında zindan olarak yorumlanan fakat su sarnıcı olduğu düşünülen yapıya dik merdivenler yardımıyla indiğimizde karşılaştığım manzara büyüleyici bir mühendislik harikası.

Mardin tarihini solumamı, bu güzellikleri içime sindirmemi gerçekleştiren, Mardin Projem kapsamında desteğini ve desteklerini esirgemeyen ve iyi ki tanıdım dediğim; başta Kızıltepe Kaymakamı ve Belediye Başkan Vekili Fatih Cıdıroğlu'na, Midyat İlçe Emniyet Müdürü Orhan Koç'a, Mardin Trabzonspor Taraftar Derneği Başkanı İbrahim Aydın'a, Kızıltepe Öğretmenevi ve ASO Müdürü Mehmet Hadi Gökdemir'e, Deyrulzafaran Manastırında Mardin ve Diyarbakır Metropoliti Filuksinos Saliba Özmen'e, Kızıltepe Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdür Vekili Biyolog Gönül Dinler'e, İnsan Kaynakları ve Personel İşleri aynı zamanda Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdür Vekili Sevil Öcal'a, Çurs Köylerinden Ali Paşa Mahallesi Muhtarı Mehmet Sait Ekinci ve eşi Emel Hanım'a ve beni yalnız bırakmayan Sevda Sönmez ve Nurettin Karakuş'a sonsuz teşekkür ederim.

Taşın estetik mimariye dönüştüğü ve asırlar boyunca masallar yazdığı sokaklarında zaman tüneli içinde kaybolmak, tarihi ve çok kültürlülüğü ruhunuza sindirmek, mistik atmosferini solumak için kardeşçe birlikteliğin çağdaş yaşamda vücut bulduğu, hoşgörünün ve iyiliğin beşiği Mardin'i en kısa zamanda ziyaret etmeniz temennisiyle.

Ahişabın hikayesi burada başlar

HASAN KULU

ORMAN ÜRÜNLERİ

Laminat Parke , Isıl İşlem Ahşap Palet ve Sandık, Kamelyalık Kereste,
F. Joint Lamine Profil ve Panel, İnşaatlık ve Doğramalık Kereste, Fırınlı Masif Çam ve Kayın Parke,
Fırınlı Taban Lambri, Döşeme Tahtası, İthal OSB ve PLYWOOD

0332
444 5856

www.hasankulu.com
info@hasankulu.com

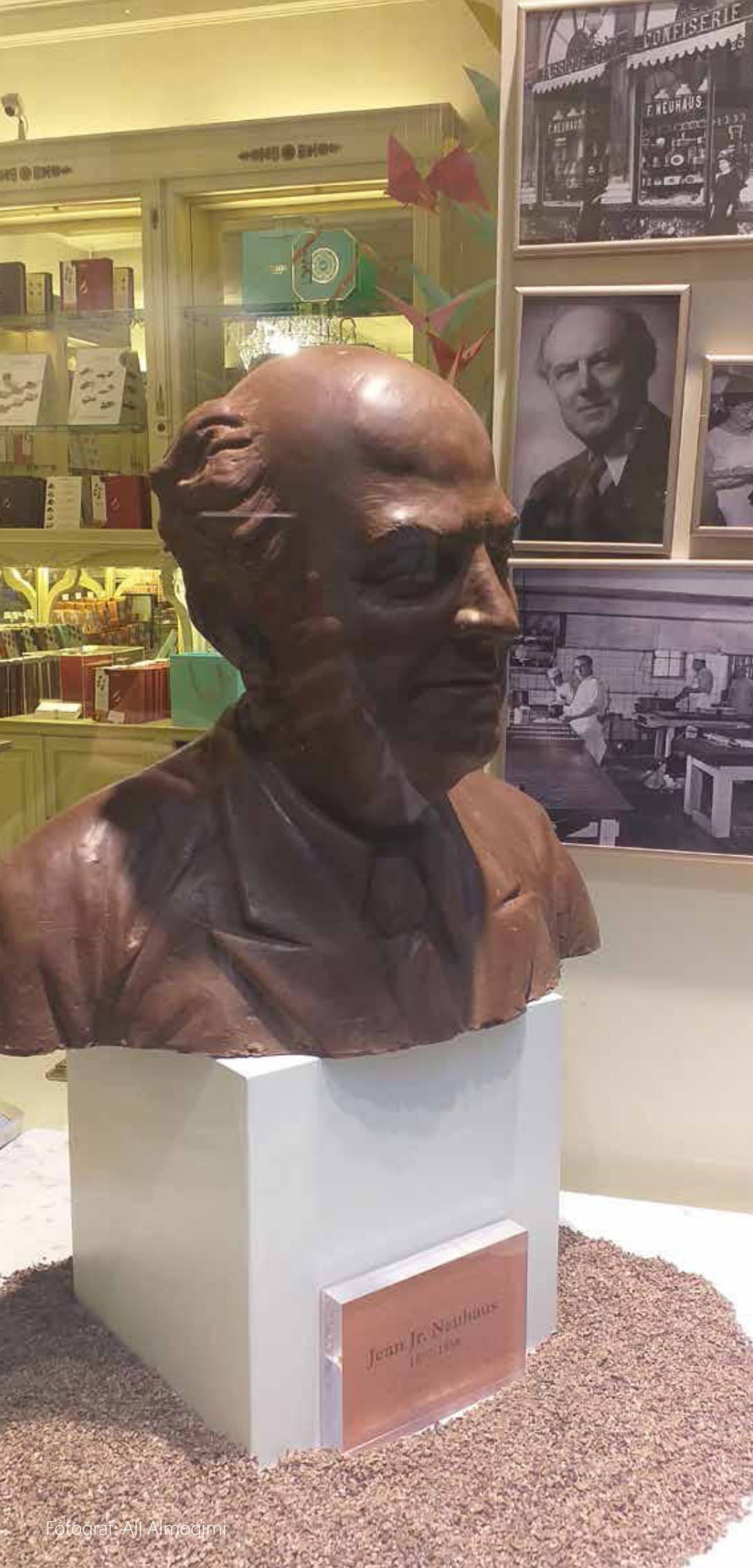
Ağaç İşleri Sanayi Kırımlı Sk.
No:35 PK 42300 Selçuklu/KONYA
Faks: 0332 2493176

HASAN KULU
Orman Ürünleri A.Ş.

ÇİKOLATA DÜNYASINDA BİR GEZİNTİ

Yazı ve
Fotoğraflar: **Benian Çulhaoğlu**

Fotograf: Ali Almodimi

çığım geliştikçe kendimi daha güçlü hissedeyim, hayattan daha çok keyif alırım.

Pandeminin Avrupa'da hızla yayılıp ülkemize giriş yapmaya hazırlandığı günler... Brüksel'deyim. Bu kez rotamda farklı bir müze var: çikolata müzesi. Brüksel'e geldiğinizde hemen her sokakta pastanelere, şekerlemecilere, çikolatalara rastlarsınız. Vitrinleri aklınızı başınızdan alır, dayanamayıp içeri girersiniz. Ve o an kendinizi bambaşka bir dünyada bulursunuz. Daha önce hiç görmediğiniz şekil ve lezzetleriyle rengârenk, şipşirin çikolatalar sizi beklemektedir.

Farz edelim ki içeri girmediniz, bu kez de kapı önünde Belçikalı güzel gençleri kıramaz ikram ettiği çikolataları tadarsınız. Her biri birbirinden lezzetlidir. Aklınız başınızdan gider, gideceğiniz yeri unutup farklı tat ve görünümdeki çikolataların peşine düşersiniz.

Belçika küçük bir ülke olsa da birası, waffle'i, danteli ile dünyaca ünlüdür. Ancak Belçika deyince ilk aklı gelen şey çikolatadır. Sadece bir lezzet değil, Belçika'nın milli gururudur aynı zamanda.

Madem bu kadar önemli, o zaman mutlaka görmeliyim, dedim. Yola düştüm ve kendimi buram buram çikolata kokan bir mekânda buldum.

Grand Palace yakınlarındaki Kakao ve Çikolata Müzesi (MUCC)'ndeyim. Büyülü hikâyesine tanık olmak için sabırsızlanıyorum. Çikolatanın da müzesi mi olurmuş, kısmını çoktan aşım. Yıllar

Seyahat rotamın neredeyse tamamını oluşturur kültür-sanat mekânları. Müzeleri, galerileri gezmek tarifsiz mutlu eder beni. Kitaplarda okumadığım,

daha önce bilmediğim, hatta kimi zaman varlığından bile haberdar olmadığım şeyler öğrenmek; farklı yaşamlara tanık olmak iyi gelir bana. Bilgi dağar-

bir numaralı kakao ve çikolata tüccarı yapmasının ardından, çikolata artık sadece zenginler, ünlüler tarafından değil, her yaştan, her kesimden insanların tüketebileceği bir yiyecek haline geliyor.

Belçika çikolatalarını bu kadar ünlü ve lezzetli yapan şey: üretim süreci ve kullanılan malzeme. Geleneksel üretimin tercih edildiği sektörde, birçok yasa ve kuralları içeren standart oluşturulmuş. Kurallardan biri: içeriğinde en az % 35 saf kakao bulunması.

Brüksel'de mükemmel bir çikolatacıya çarpmadan birkaç metreden fazla yürüyemezsiniz. Vitrinlerini süsleyen envai çeşit çikolatalar, ziyaretçiler tarafından büyük ilgi görüyor. Dünyanın en bilinen markalarına ev sahipliği yapan Belçika'da 2.000'den fazla çikolatacı var.

Çikolata tarihinin en önemli isimlerden biri ise Jean Neuhaus'tur. İtalyan kökenli bir İsviçreli olan Nauhaus, aslında eczacı. Müşterilerini memnun etmek için ilaçları çikolatayla kaplamasıyla başlıyor her şey. Torunu Jean Neuhaus Jr., 1912'de bu fikri bugün bildiğimiz Belçika pralin'ine dönüştürüyor. Böylece ilaç yerine keyifle doldurulmuş çikolatalar üretmeye başlıyorlar. Üç yıl sonra, Jean Neuhaus Jr.'ın eşi Louise Agostini, çikolataları korumak ve daha çekici sunmak amacıyla zarif bir kutu icat ediyor.

Günümüzde Belçika, Wieze'de dünya-

önce St. Petersburg'da bunlardan birini ziyaret etmiş, şaşırmakla birlikte oldukça etkilenmişim.

Şimdilik görünen odur ki burası bambaşka... Çocuk gibi heyecanla geziyorum. Müzedeki tematik odalarda Belçika çikolatasının hikâyesi anlatılıyor. Ekvatorun kakao tarlalarında başlayan yolculuk, Antwerp'teki dünyanın en büyük kakao depolama limanına kadar uzanıyor.

Tarihini, geleneksel üretim şeklini öğreniyorum. Envai çeşit çikolatanın tadına bakıyorum. Üretiminden eşsiz lezzetine, sır dolu dünyasında bir çikolata canavarı olarak geziniyorum...

Büyüleyici tadın 3.000 yaşında olduğu tahmin ediliyor. Belçika'daki izi,

Ghent'teki Baudeloo Başrahibi'nin çikolata satın aldığını gösteren 1635 yılına ait kayıtlara kadar uzanıyor. XVII. yüzyılın sonlarına doğru Emmanuel Soares de Rinero'ya çikolata üretme lisansı veriliyor.

Kâşifler, Güney Amerika'dan kakao çekirdekleri getirip Belçika halkıyla tanıştı- rıyor. Çikolata yapmak henüz bir meslek değil, eczacılar ve tüccarlar için yan iş olduğu yıllar. Oldukça da pahalı. Bu nedenle doğal olarak yalnızca üst sınıflar tüketebiliyor, daha çok da "sıcak çikolata" olarak.

Belçika'nın çikolata pazarına ilk kez gerçek anlamda girmesi, Kongo'yu kolonileştirdikleri ve büyük miktarda kakao çekirdeği buldukları zamana dayanıyor. Kral Üçüncü Leopold'ın Belçika'yı

nın en büyük çikolata fabrikası bulunuyor. Hatta bir de Çikolata Akademisi var; pastacılık, şekerleme, fırıncılık ve mutfak atölyelerinde usta yetiştiriyor.

Brüksel Havalimanı'nın dünyadaki diğer havalimanlarıyla kıyaslandığında en fazla çikolatayı sattığı söyleniyor. Ülke ayrıca dünyadaki endüstriyel çikolatanın % 20'sini sağlıyor.

Çikolata efsanesi bunlarla da bitmiyor. Brüksel'de her yıl "Salon Du Chocolat" adıyla çikolata fuarı düzenleniyor. Çeşitli ülkelerden çikolata ve şekerleme

üreticilerinin katıldığı fuarda, ustalar tarafından hazırlanan çikolatalar ziyaretçilere sunuluyor.

Müze salonlarında, kakao çekirdeğinin çikolata haline gelişine kadarki tüm evrelerine ilişkin resim, fotoğraf, canlandırma ve videolar görmek mümkün. Geçmişten günümüze çikolata kalıpları, ünlü markaların çikolata kutuları, reklam afişleri, çikolatanın pişirildiği cezve ve kaplar, dünyaca ünlü çizgi film kahramanlarının çikolata heykelcikleri görülebilir. Müze gezisinin finalinde ise 15 dakikalık pralin şov var.

Enfes kokular arasında tamamlıyorum gezimi. Sırf tadına bakmak için bile uçağa binip onca yolu aşmaya değermiş. Enerji, keyif, mutluluk veren çikolata, tadı ve kokusuyla olduğu kadar hikâyesiyle de büyüleyiciymiş meğer...

Adres:

Kakao ve Çikolata Müzesi (Musee Du Cacao Et Du Chocolat)

Rue de la Tete d'Or, 9-111000

Brüksel, Belçika

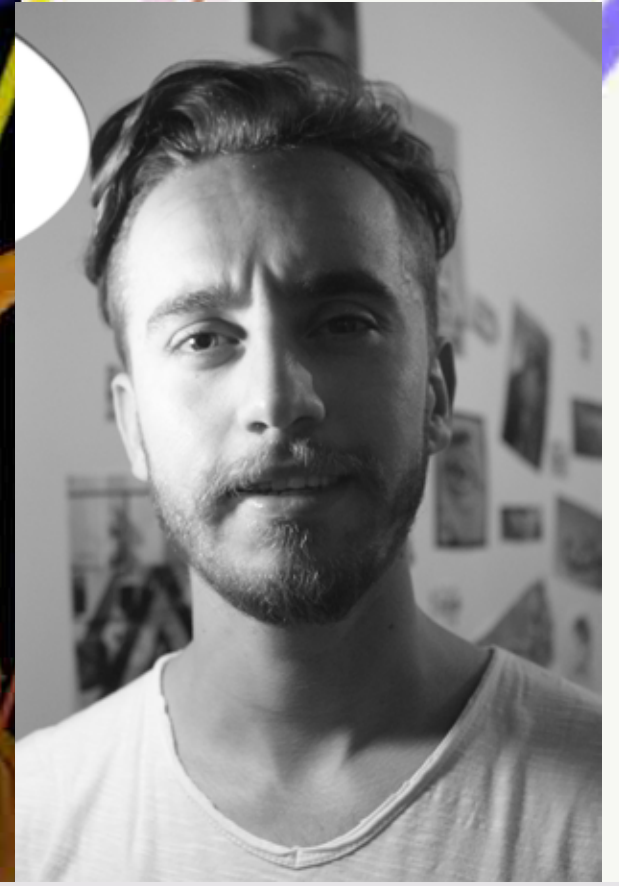

emayenin
geçmişten geleceğe
keyifli yolculuğu

Savasan
emaye mutfak eşyaları

Amacı aynı, Ruhu farklı

MUZAFFER FİLİZ İLE SÖYLEŞİ

Hazırlayan: **Jülide Yıldız**
Çizimler: **Muzaffer Filiz**

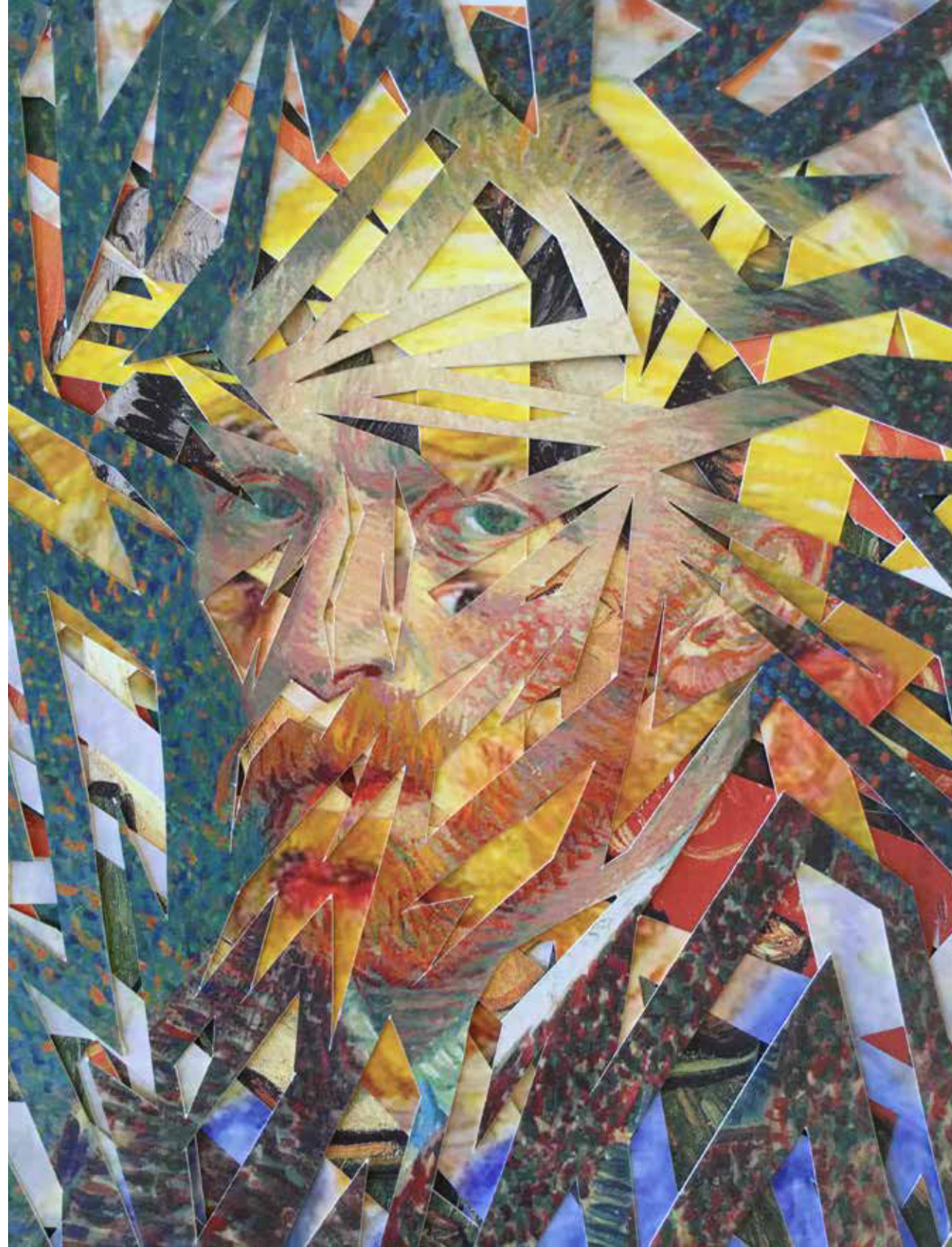

1- Böyle bir yeteneğiniz olduğunu nasıl fark ettiniz ya da birileri tarafından mı fark edildi yeteneğiniz?

Öncesine dair hatırladığım en net etrafımda bulduğum her kalem ve kâğıda çizim yapma isteğiydi. Bulduğum her beyaz alanı çizimlerle doldurma isteği o zamanlar benim için otomatik olarak gelişen ve sonrasında yeme içme gibi temel bir gereksinime dönüşen bir eylemdi. Çizimlerim ilk olarak kurşun kalem ile başladı, ev ortamında aklınıza gelebilecek herhangi bir obje çizimlerimde yer buluyordu. Tabi 7-8 yaşlarında olan bir çocuk natürlük kavramından çok uzakta sadece gördüklerini, sebebini tam olarak bilmeden res-

metme çabası içerisindeydi. Daha sonrasında bu çizimler boyalar ile birlikte renk kazanarak dış mekânda yer alan manzara ve peyzaj resimlere dönüştüler.

Ailenin en büyük çocuğuydum, benim yeteneğimi fark edebilecek ve beni yönlendirebilecek abi ya da ablaya sahip değildim. Bu yüzden yapmış olduğum çizimlerin profesyonel bir göz ile temas edilip fark edilebilmesi için tam 18 yaşına kadar beklemem gerekti. Çocukluğum ve gençliğim kırsal da geçtiği için görsel sanatlar eğitimi veren bir kurum olabileceğinden hem habersiz hem de bu düşünceden çok uzaktım. Lise son sınıfa geldiğim zaman bir arkadaşım vasıtası ile

ilçemizde özel bir resim ve üniversite hazırlık kursunun açıldığını haberini aldım. Hiç vakit kaybetmeden ertesi gün kursa yazıldım. Başlarda doğal olarak gelişen resim yapma isteğim ilk kez profesyonel ellerde yeniden şekillenecek ve sanat hayatım böylelikle başlamış olacaktı.

2- Tarzınızın bir adı var mı?

Gerçekçiliğin bir alt türü olarak kabul edilen "Spontane Realizm" etkilendiğim akımlardan biridir. Bu üslupta sanatçı

eserlerinde soyut sanattan izler taşıırken referans aldığı orijinal fotoğraf ile de yer yer bağlılığını korumaktadır. Ayrıca kendi oluşturduğu yoğun kontrast içeren renk paletleri ile referans aldığı görseli, yenden yorumlama arayışı içerisinde.

3- Neden sadece portre?

Aslında sadece portre değil "İnsan". Yaklaşık olarak 2 milyon yıl geriye dayanan insanlık tarihimizde yapılan her eylemin merkezi insan olmuştur. Yapılan her ham-

le bir sonraki günü kurtarmak ve şekillendirmek için başlatılmıştır. İçinde bulunduğumuz 21. yy da ise bırakın yarınımızı, gelecek 100 yüzyıllarımızı tasarlıyor ve şekillendiriyor hale gelmiş bulunmaktayız. Tüm süreçte aynı "insan"dan bahsedebilir miyiz? Dijital evrimimizin zirve yaptığı, bireyin kontrolünün dışında gerçekleşen ve sorgulamamıza dahi fırsat verilmeden, birbiri ardına gelen tüm bu gelişmeler bütünü, geçmişte kabul görmüş tüm kavramları günümüzde yeniden tartışılır hale getirmiştir. Bize yeni gerçeklerini sunan bu dijital çağda "İnsan" geçmişteki gibi her şeyin merkezinde yer alan konumunu

koruyabilecek mi? Yukarıda yer alan birçok soruya, resimlerime dâhil olan portreler ile birlikte cevap arayışı içerisindeyim.

4- Portresini yapacağınız kişiyi nasıl belirliyorsunuz?

Benim için tek bir kriter mevcut, o da "gözler".

Her şeyin sahtesinin yapılabilir ve taklit edilebilir olduğu bu zaman diliminde, sanırım gözler kendi iktidarını halen kendi elinde tutmayı başarıyor. İnsanın duyguları sanat eserlerine benzer, sahteleri yapılabilir, tıpkı gerçek gibi görünebilirler ama sahtedirler. Her şeyin benzeri yapılabilir; sevincin, acının, nefretin... Ama gözler sadece o kişiye ait ve özektirler. Ben

o gözleri arıyor ve buluyor ve yine sadece o gözlere sadık kalarak portreyi kendi üslubumca yeniden yorumluyorum. Ama "gözler" resme başlamadan önceki iktidarını resim bittiği zaman bile koruyabiliyorlar. Onlara saygı duyuyorum.

5-Sergi ve Ödüllerinizden bahsedebilir misiniz?

30 Eylül'de gerçekleşecek olan yeni sergimden bahsedebilirim; "Bodrum /Dibekli Han Kültür ve Sanat Köyünde" ikinci kişisel sergimi gerçekleştireceğim. Resimlerimin yanı sıra yapmış olduğum yeni seramik eserlerde ilk kez izleyici ile buluşacaklar. Yine portrelerimin yer aldığı sergide ayrıca natürmort ve figüratif

desenlere de yer verdim, umarım herkes için keyifli bir sergi olur. Buradan da tüm okurlarımızı davet ediyorum, görüşmek üzere.

6-Tekniğinizi duvarlara grafiti olarak uygulamayı düşündünüz mü?

Aslına bakarsanız gençlik yıllarımda illegal olarak birçok grafiti çalışması yaptım. Bu çalışmalar zaman içerisinde "Mural Art" olarak evirildiler. Hiç bir zaman 4 köşeli bir tuvalin ya da bir kâğıt parçasının beni sınırlamasına izin vermedim. Benim için öncelikli olan resim yüzeyinden daha çok, resmin içeriği olmuştur. O yüzden uygulama yüzeylerim ağırlıklı olarak tuval yüzeyi olsa da, içeriğe göre yüzey de değişiklik

gösterebiliyor. Örneğin son sergimde yüzey olarak seramik formları kullandım. Aynı zamanda, dijital araçları da sanat pratiğimde gerek üretim amaçlı gerekse bir ön hazırlık aşaması olarak kullanıyorum. Malzeme, yüzey ve kullandığım araçların sanat üretimimde sürekli bir dönüşüm içerisinde olduğunu söyleyebilirim.

7- Gelecekte sanatın ile ilgili neler yapmayı planlıyorsun?

Sanat üretimimle ilgili ileriye dönük en net planım üretime devam etmek. Gümümüzde dijital araçların gelişimi, toplumun geçmişte olduğundan çok daha hızlı dönüşmesine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda sanatçının kullandığı araçlar malzemeler hatta sanatçının üretim evreni de değişmektedir. Bu nedenle benim için öncelikle "devamlılık" esastır. İlk sanat eğitimi aldığım yıllardan itibaren hep kişisel atölyeye sahip olmayı önceledim. Gelecekte de üretim yapacağım alanı korumaya ve gelişen üretim teknikleri doğrultusunda atölyemi güncel tutabilmeyi hedefliyorum. Aldığım resim eğitiminin yanı sıra, seramik sanatçısı ve akademisyen olan eşim ile evlendikten sonra, seramik alanı hakkında tecrübe edinmeye ve devamında ise seramik eserler üretmeye başladım. Bu benim için planladığım bir süreç değildi dolayısıyla önceliğim sanatımı en iyi şekilde ifade edebilmek. İçinde bulunduğumuz

yüzyıl teknolojik gelişimlerin şimdiye kadar en hızlı evrim geçirdiği bir zaman dilimi. Geçmişteki yazılı anlatım modeli, yerini görsel anlatım modeline bırakmış durumda. Dijital ekranlar tüm hayat pratiğimize yayılmakta ve hatta işgal etmekte. Sürekli ve aralıksız olarak görsel imgeler zihnimizde bizim kontrolümüzün dışında

yer buluyor. Tüm bu görsel bombardımanından sağ çıkabilmek ve özgün bir üretim gerçekleştirebilmek sanırım sanatım için kurabileceğim en ütöpik hayal olacaktır.

8- Neler eklemek istersiniz?

Her sanat eserinde, daima saklı bir hakikat

vardır. Sanatçı, yani "taklit" eden bir eser ortaya koyarken kendisinden bir iz bırakma arzusuna karşı koyamaz! Bırakmış olduğu bu iz genellikle sadece küçük ve önemsiz bir ayrıntıdır. Kaçınılmaz olarak kendi ele veren taklitçinin kuşkulandırılan tek fırça darbesi; kendisinin tamamen özgün duyarlılığını ortaya çıkarır.

ÖZGEÇMİŞ

Sanatçı Soma/MANİSA doğumludur. 2011 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim bölümünde lisans eğitimine başlamış, 2015 yılında lisans eğitimini tamamlayıp 2016 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim AnaSanat Dalında Yüksek Lisans Programına kabul edilmiş ve 2019 yılında mezun olmuştur. Sanatçı Yurtiçinde ve yurtdışında bir çok karma sergide yer almıştır. Konya'da ikamet eden sanatçı çalışmalarına kendi kişisel atölyesinde devam etmektedir.

SANATSAL FAALİYETLER

2018 - Nanjing, Jangsiu, Çin, Anadolu Üniversitesi ve Nanjing Unversty of Aeronautcs Karma Sergi

2015 - Eskişehir, Türkiye “Kot II” Kişisel Sergi

2015 - Eskişehir, Türkiye, İrfan Önürmen Karma Sergi

2014 - Eskişehir, Türkiye, “Kamusal Alanda Diyalog” Karma Sergi

2014 - Ankara, Türkiye, 1. TÜSGAD Ankara Sanat Buluşması Karma Sergi

2014 - Reggio Emilia, İtalya, Immagiana Arte in Fierro/Contemporary Art Exhibition

PROJELER ve ÖDÜLLER

2022 - Selçuklu Belediyesi, Konya, Yaşayan Miras Geleneksel Çini ve Seramik Yarışması / Mansiyon Ödülü

2022- Adıyaman Üniversitesi “2. Uluslararası Perre Sanat Çalıştayı

2021 - Selçuklu Belediyesi, Konya, Yaşayan Miras Geleneksel Çini ve Seramik Yarışması / Sergileme Ödülü

2021 - Kütahya Poselen, “İlham Dolu Sofralar Tasarım Yarışması” Profesyonel Kategori 1. Ödülü

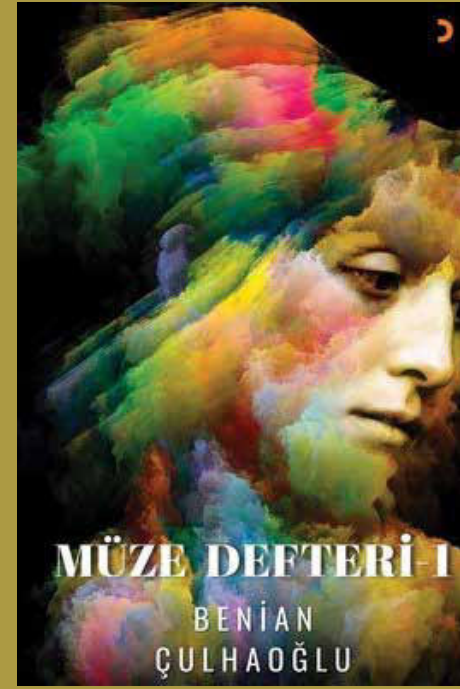
2021 - TC. Turizm ve Kültür Bakanlığı “19. Şefik Bursalı Resim Yarışması” / Sergileme Ödülü

2015 - Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sanatçı ve Öğrenci Buluşmaları Çalıştayı Sergi Katılımcısı

2014 - Eskişehir Sanat Derneği 2. Genç Sanatçılar Buluşması 3. Ödülü

İletişim:

muzafferfiliz@gmail.com
Instagram/muzafferbeyler

MÜZE DEFTERİ - 1 / BENİAN ÇULHAOĞLU Cinius Yayınları

Müze gezileri dünyaya farklı bakmayı öğretir. Her belgenin, eserin, objenin farklı hikâyeleri vardır; ait oldukları döneme ilişkin pek çok şey anlatırlar. Sıradan bir gezi değil, bir keşif yolculuğudur yapılan. Zaman-da, mekânda yol alırken görülenler ruhta, zihinde yeni kapılar açar...

Davranış Bilimleri Uzmanı-Gezgin Benian Çulhaoğlu, 30 yıldır yaptığı dünya gezilerinde her rotanın içine müzeleri dâhil eder, irili ufaklı yüzlercesini gezer. Müzelerin sessiz sakin ortamında huzur ve sükûnet bulan Çulhaoğlu duygularını şu sözlerle ifade eder: “Dünya kültür ve tarih bilgimi zenginleştiren bu ziyaretler kültürel değerleri korumanın gerekliliğini öğretti bana; sanata ve sanatçıya olan sevgimi, saygımı artırdı. Seyahatlerime harcadığım onca paranın en kaliteli geri dönüşüydü müze gezilerim...”

Bu kez dünyanın dört bir köşesindeki müzeleri, tarihte yer etmiş mekânları, ören yerlerini gezeceğiz. Hep birlikte, para harcamadan ve yorulmadan. Şimdi çayınızı ya da kahvenizi alın, koltuğunuza kurulun. Hazırsanız başlasın yolculuk! (Tanıtım Bülteninden)

VER ELİNİ FRANSA! / BENİAN ÇULHAOĞLU Cinius Yayınları

Bu kez dünyanın büyüleyici güzellikteki şehirlerine, kasabalarına sahip ülkesi Fransa'ya gidiyoruz. Yüzyıllardır yazarların, ressamların, müzisyenlerin ilham kaynağı olan Fransa, doğal güzellikler söz konusu olduğunda gezegendeki hemen hemen tüm diğer ülkelerle rekabet edebilir.

Bu kitap, kendi arzunuza göre kendi seyahat planınızı tasarlamana yardımcı olacak bilgilerle dolu. Harika bir Fransa deneyimi yaşamak isteyenlerin yol arkadaşı olacak nitelikte. 30 yıldır dünyayı gezen, binlerce kilometre yol katetmiş bir gezgin olan Davranış Bilimleri Uzmanı Benian Çulhaoğlu, gezerken gördüklerini, yaşadıklarını okurlarla paylaşıyor.

İster kendi seyahatinizin rehberi olun güvenli, eğlenceli, ekonomik bir yolculuk yapın; isterseniz koltuğunuza kurulup kahvenizi içerken bir gezgine yol arkadaşı olun. Göz alıcı binaları, şık kafe ve mağazaları, ziyaret edemeyeceğiniz kadar çok müze ve galerileriyle kalbinizi ısıtacak, ruhunuzu sarıp sarmalayacak bir yolculuk yapacağınızdan kuşkunuz olmasın. O zaman “VER ELİNİ FRANSA!” diyelim, başlasın yolculuk. (Tanıtım Bülteninden)

BİR KALBİN ÇEKMECELERİ / BENİAN ÇULHAOĞLU Cinius Yayınları

Davranış Bilimleri Uzmanı-Gezgin Benian Çulhaoğlu, Bir Kalbin Çekmeceleri adlı deneme kitabında, okurluğunu, izleyiciliğini yazarlığıyla beslediği nostaljik bir yolculuğa çıkıyor. Geçmişin gölgesinde kültür-sanat, edebiyat ve insanı eksen alan yazılarıyla adımıyor dünyayı bu kez. Sinemadan tiyatroya, yazarlardan yapıtlarına, kalpten kalplere giden bir yol...

Kaçırıldığını bulabileceğiniz, unuttuğunuzu hatırlayabileceğiniz bu yolculukta seyyah kimlerle karşılaşmıyor; Aydın Boysan, Duygu Asena, Mario Levi, Sabahattin Ali, Selim İleri...

Diğer taraftan çocukluğunun ayak izlerinde yol alıyor; seksenler, doksanlar, kavuşmalar, kaybedişler... Sanki bir kalbin çekmecelerini karıştırıyor gibi çeviriyorsunuz sayfaları...

Geçmiş zaman seyyahının denemelerinde yola çıkmak lazım şimdi. Geride bırakıp bugünü; film, kitap, mektup, fotoğraf her ne varsa çekmede, doldurup bir bavula çıkmalı yola!.. (Tanıtım Bülteninden)

ŞEHRİN YENİ MARKASI VE DEĞERİ; KAFE KARATAY...

Karatay Belediyesi, bünyesinde hayata geçirdiği Kafe Karatay projeleriyle ilçenin sosyal hayatına katkı sunmaya devam ediyor. Vatandaşlardan yoğun ilgi gören Konyalıların yeni uğrak noktaları arasında giren Kafe Karatay şubelerinin sayısı da gün geçtikçe artıyor. İlçenin 4 farklı noktasında hizmet veren Kafe Karatay'ın iki şubesinin yapımı ise sürüyor. Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca, Kafe Karatay'ın ilçede kaliteli hizmet standardının artmasının yanı sıra vatandaşın sosyal hayatına da katkı sunduğuna vurgu yaptı.

Karatay Belediyesi tarafından ilçenin farklı noktalarında hizmete açtığı ve artık Konya'nın hizmet sektöründeki marka değerlerinden birisi haline gelen Kafe Karatay'lar Konya'nın en gözde mekanları arasında girdi.

Farklı ve özgün lezzetlerin kaliteli hizmetle bir araya geldiği Kafe Karatay'lar; içecek ve yiyecek menülerinde dünya lezzetlerine yer vermenin yanı sıra Konya'ya özgü yiyecek ve tatlı çeşitlerini de keyifli ve lezzetli vakitler için misafirlerini ağırlıyor.

KARATAY'A 6 KAFE KARATAY KAZANDIRILDI

Kafe Karatay'ın ilk şubesi Ulubatlı Hasan Mahallesi'ne kazandırıldı. Kafe Karatay'ın ikinci şubesi, Büyüksinan Mahallesi'nde Dolapoğlu Camii'nin hemen yanı başında tamamen yenilenen parkın içerisinde hizmete girdi. Üçüncüsü Ahmet Çalık Parkı'nda açılan Kafe Karatay'ın dördüncü şubesi ise yine Ulubatlı Hasan Mahallesi'ndeki 30 bin metrekareselik Ulubatlı Hasan Parkı'nın içerisinde inşa edildi ve vatandaşları ağırlamaya başladı. Çelebi Mahallesi'nde yeşil kuşak parkı içerisinde yapımı süren 5'nci Kafe Karatay'ın yapımı sürüyor. Kafe Karatay'ın 6'ncı şubesi ise Akabe Mahallesi'nde bulunan Adalet Parkı içerisine konumlandırıldı. Söz konusu projenin yapım çalışmalarında sona yaklaşıldı.

KAFE KARATAY'LARIMIZ VATANDAŞLARIMIZDAN TAM NOT ALDI

Kafe Karatay şubelerinin açıldığı tüm noktalarda yoğun ilgiyle karşılandığını aktaran Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca, Karataylıların ve Konyalıların sosyal hayatına katkı sunan projeler üretmeyi sürdüreceklerini söyledi.

Başkan Hasan Kılca, "Kafe Karatay, 7'den 70'e kadar her kesime hitap eden

bir projemiz. Bu bağlamda da bu projemizin vatandaşlarımızın sosyal ihtiyaçlarını karşılama yönünden oldukça işlevsel olduğuna inanıyoruz. İlçemize ve şehrimize yeni bir marka daha kazandırmış olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Hemşehrilerimize en iyi hizmeti sunmak adına da gerekli bütün detayları düşündük ve sonuç mükemmel oldu. Ailelerimiz, çocuklarıyla birlikte bu güzel mekânda hoşça vakit geçiriyorlar. Şehrimizin en gözde mekânları haline gelen ve şehrimize değer katan Kafe Karataylarımızın şubesinin sayısını daha da artıracağız" ifadelerini kullandı.

BURADA GERÇEK EFSANELER VAR!

Tirit, çöktürme, özel tavuk tarifleri ve Anadolu lezzetlerinden oluşan menüsüyle Kafe Karatay Ulubatlı Hasan Parkı şubesinde ziyafet var.

**KAFE
KARATAY**

#gününmutluluğu

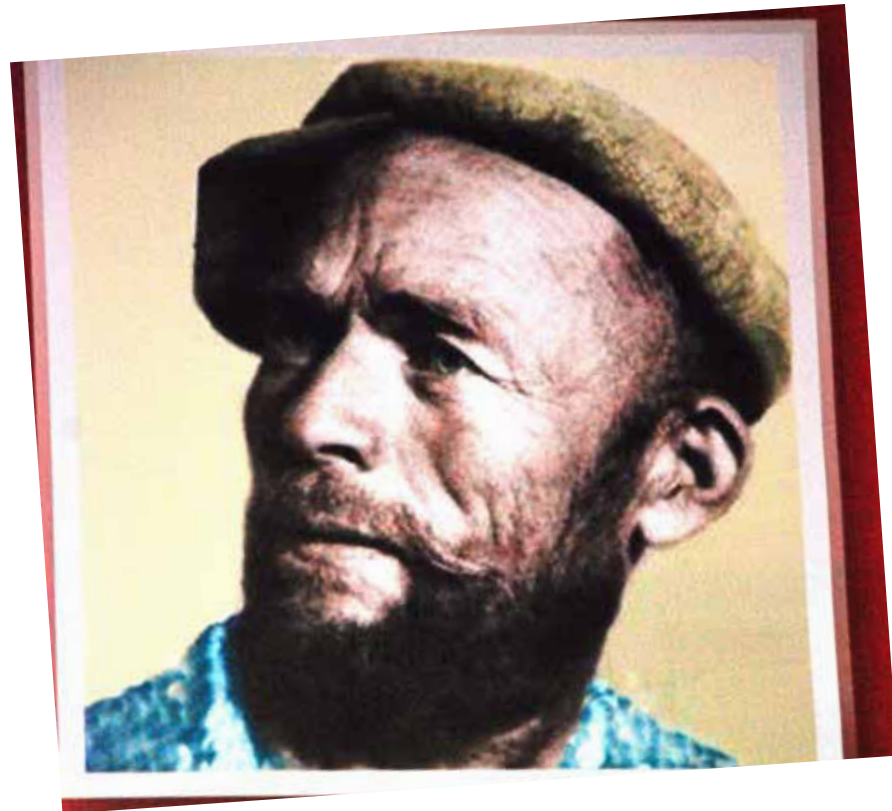

ÇANAKKALE DESTANI VE KOCASEYİT

Yazı ve Fotoğraflar: **Haşmet Demirbil**

*“Dünyanın hiç bir ordusunda, yüreği seninkinden
daha temiz, daha sağlam bir askere rast
gelinmemiştir.”*

Mustafa Kemal Atatürk

1889 yılında, eylül ayında Eybek Dağı (Kaz Dağları başlangıcı) eteklerinde Balıkesir ilçesi Havran-Manastır Köyü'nde(Çamlık-Koca Seyit) dünyaya geldi. Mavi gözlü, ufak tefek, yörük çocuğu, Edremit'te keçi güder, düşünlerde pehlivanlık yapar, kaçak odun keserek sattığı yıllar... 1909

yılında 20 yaşında askere alındı. 1912 yılında Balkan Savaşları'na katıldı. Osmanlı'nın mağlubiyetiyle biten savaştan terhis olmadan Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla (1914 Harbi Umumi) Çanakkale'de Mecidiye Tabyasında topçu eri olarak göreve başladı. Kritik bir tepedeki

tabyanın görevi, boğazdan geçmeye yeltenecek İtilaf Devletleri (İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan) gemilerini vurmaktı. Modern gemilerden oluşan İtilaf Devletlerinin niyeti ise güçlü bir bombardıman saldırısıyla, Çanakkale Boğazı'nı aşmak Marmara'ya ulaşarak İstanbul'u işgal et-

mekti. Boğazlara sahip olmak İstanbul'un anahtarına sahip olmak demekti. Modern donanma uzun menzilli toplarıyla, tabyaların top mermi atış menzilleri dışında hareket ederek devamlı ateşleriyle cehennem bir bombardıman başlatmış yer, gök birbirine barut kokuları ve ateş çem-

beriyle karışmış, göz gözü görmemektedir. En çok Seyit'in bataryası ateş altında kalmış toz topraktan göz gözü görmez olmuş arkadaşları şehit olmuş, geriye 3 top bataryasından sadece biri kullanılır halde kalmış fakat mermiyi kaldıran vinci de kırılmıştır. Toprak yığınlarının altından

Niğdeli Ali'nin çabasıyla kurtarılan Koca Seyit'in tabyasında sadece 2 kişi kalmıştır. (Bazı araştırmalarda Tabya komutanının da sağ çıktığı söylenir.)

SUNAY AKIN SOHBETİNDEN

Müttefik donanması tüm teknolojik üstünlüğünü kullanarak, boğazları temizlemiş. Boğaz günlerce kontrol altında tutulup mayınlı bölgeler temizlenerek, menzillerin incelenip güvenli bir hareket planı yapılırken 1.Fırka forsu (Queen Elizabeth, Agememnon, İnflexible, Lord Nelson gibi o devrin deniz devleri yanında muhripler ve torpil avcıları seyir halindeyken, 2.Fırkanın başında Fransız Guichen, Irresistible, Albion, ve 3.Fırka Sufren, Bouvet, Gaulois, Charlemagne liderliğinde Bozcaada açıklarına kadar muhripler ve diğer gemiler harekete hazır ve o sabah, deniz üzerindeki sis nedeniyle 11.15'te Triump zırhlısı ateş kasırgasına büyük bir gürültü ile başlamıştı. Rumeli Mecidiyesi, Anadolu Hamidiyesi, Çimen-

lik tabyaları susmuş ve yüzlerce insanımız şahadet şerbetini içmişlerdi. Koca Seyit, toprak altından henüz çıkartılmış olmasına rağmen “ya Bismillah” deyip 276 kg mermiyi sırtlayarak vinci bozuk olduğundan küçük merdivenlerden çıkarak mermiyi namluya yerleştirir. Niğdeli Ali mesafe talimatları vererek boşa giden bir ve ikinci mermiden sonra, 3. atışı ile Ocean’ın dümen tertibatı vurulmuş, sürüklenirken mayınlara çarparak deniz dibine yavaş yavaş batmıştı. Bouvet zırhlısı, Inflexible, Suffren Agememnon, Gaulois vurulup infilak ederken denizin üstü yangın yerine dönmüş, sıkıntılı, sıcak bir hava akımı deniz üzerini kaplarken İngiliz ve Fransız donanmaları yenilgiyi kabul ederek Bozcaada açıklarına doğru geri çekilmeye başlamışlardı.

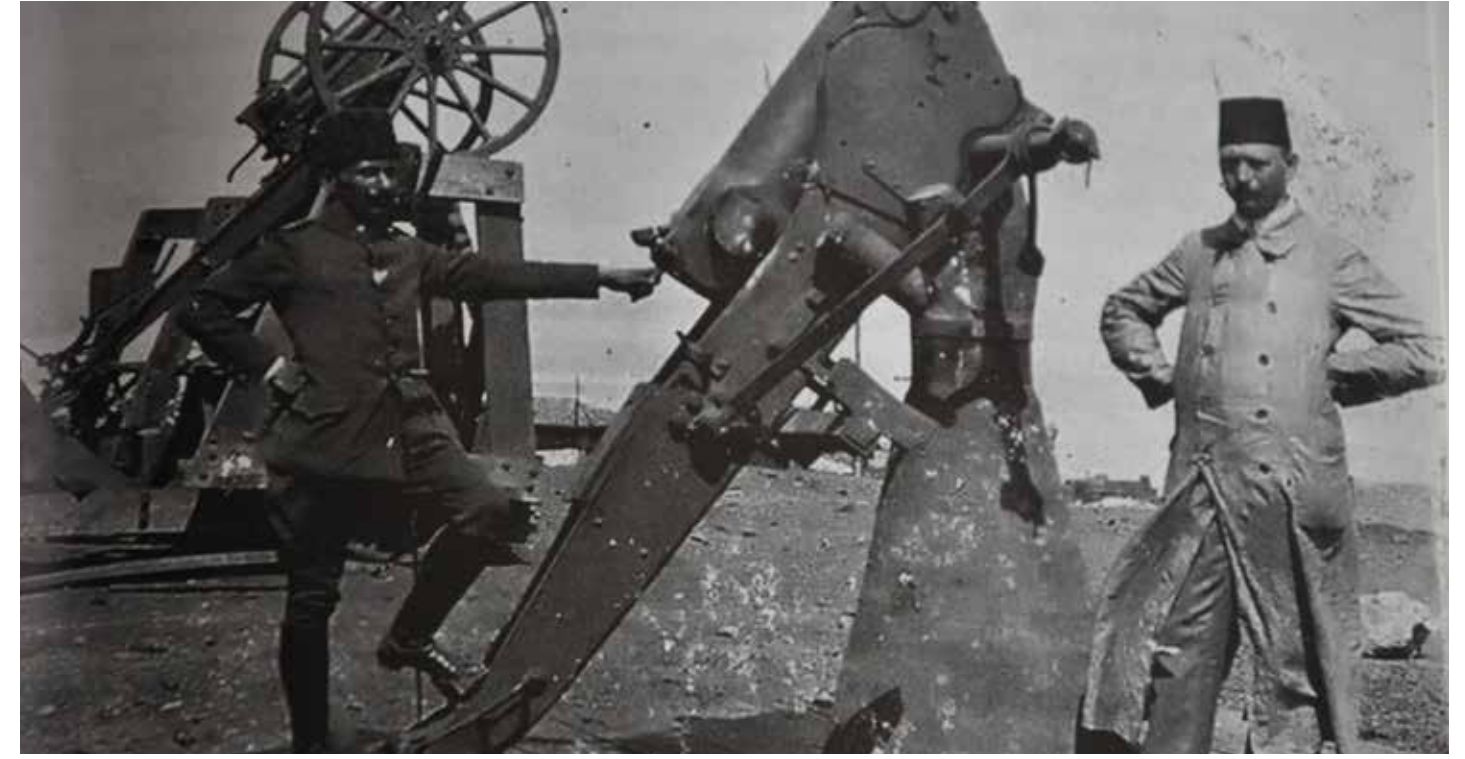
Gökyüzünü siyah dumanların kapladığı esnada Edremit uçağının Kaz dağlarında tamirati bitmiş ve alacakaranlıkta Çanakkale Boğazı’na keşif uçuşuna çıkmıştır bile... Mayınsız deniz ve hareket halindeki müttefik yüzen kaleleri inceleniyor, Çanakkale mevki Komutanı Miralay Cevdet Bey’e rapor veriliyordu. Nusret mayın gemisi ve Mayın Kumandanı Binbaşı Hafız Nazmi Akpınar, geminin süvarisi Tophaneli Yüzbaşı Hakkı kaptan ve ölüme hazır seçilmiş mürettebat ile sabahın erken saatlerinde Kepez ve Karanlık Liman arasına eldeki mevcut son 22 mayın zikzaklı bir şekilde denize bırakılıyor. (Geminin bacasından mümkün mertebe az duman ve

hiç kıvılcım çıkmaması için en usta ocakçı başı erler seçilmişti.) Bu işlemler yapılırken Müttefik gemilerinden karakol devriyesinden kuvvetli projektörler denizi taramakta fakat bizim bataryalardan da karşıt projektör savaşı başlatılmış ve müttefikler göz kamaştırıcı ışıklardan kurtulmaya çalışırken, deniz yüzeyi gözükmez olmuştu. Nusret gemisi bacasından tek bir kıvılcım, istim çıkartmadan bu görevi başarmıştı. Stresli dakikalarda Nusret mayın gemisinin Tophaneli yiğit süvarisi Yüzbaşı Hakkı yüksek heyecan fırtınası içinde başarıya ulaştıkları anda kalbinin durmasıyla şahadet mertebesine erişmiş ve akabinde gemi kıyıya yanaşmıştı. (Hafız Nazmi Kap-

tan binbaşı rütbesiyle emekli olduktan sonra 65 yaşında İstanbul’da vefat ederken, İngiliz W. Churchill hatıralarında bu olayı ve efsanevi kahramanları övgüyle yazmıştır.)

Koca Seyit’e bu başarısından dolayı Onbaşılık rütbesi verilir. Anı fotoğrafı için aynı özellikte mermiyi bir daha kaldırmayı ister ancak yapamaz. Tahta bir mermi ile poz verir. Başarısından dolayı verilen her türlü maddi mükâfatı ret eder.

3 Yıl devam eden Deniz ve Kara Savaşı, 1918 yılında Osmanlı Devletinin her cephe savaşı kazanmasına rağmen İttifak Devletlerinin mağlubiyeti ile savaş sona

erer. Terhis edilen Seyit, Çanakkale’den Havran’a 13 günde yürüyerek gelir. 9 yıl sonra ayrıldığı köyde herkes onu öldü diye bilmektedir. Bu arada eşi evlenmiş olabilir düşüncesiyle geceyi ağaç altında geçirir. Sabah ışıgınca karşılaştığı çobana “benim hanım evli mi?” diye sorar. Hayır, cevabı alınca evine gider. Askerken doğan kızı ile ilk kez bir araya gelip ailece hasret giderir. (Kızı uzun müddet Seyit’e alışamaz hatta kızı Ayşe baba diyemez.

lerde vatan adım adım, parsel parsel işgal edilmektedir. Tekrar cepheye koşar, Kurtuluş Savaşı’ndaki vatani görevine başlar. Cepheden cepheye koşar, yaralanır. Büyük Taarruzu ve zaferi tedavi gördüğü hastanede öğrenir.

Koca Seyit, savaştaki başarılarını hiç bir zaman anlatmamış köyündeki sakin yaşamına devam etmiştir. Düğünlerde pehlivanlık yaparak, zeytin hasat zamanları fabrikalarda 100 kg çuvalı taşıyarak veya ağaç ve kömür karası yaşamıyla ek-

yıp sormamıştır.

Atatürk Balıkesir’den sonra Havran’da Terzizade dostunu ziyaretinde Havran Nahiye Müdürüne (Kaymakam) “Burada bir Seyit Onbaşı olacaktır, onu görmem lazım.” diyerek görüşme isteğinde bulunmuş. “Tabi buluruz paşam” diyerek Edremit askerlik şubesinden köy adresi bulunur. Akşam ormandan perişan vaziyette dönerken köyde kendisini bekleyen Jandarmaları görünce cezalandırılacağını sanır. Ancak kendisine “Havran’da Mustafa Kemal Paşa seninle görüşmek istiyor.” denince rahatlar. Yürüyerek gece yarısı Havran’a gelirler. Nahiye Müdürü tıraş olmasını, banyo yapmasını temin ederek sabah hiç olmazsa bir ceket giydirerek üstünü başını biraz olsun düzeltirler. Havran

Kucağına oturup yanağını okşayamaz. Bu mutlu tablo günleri kısa sürer. Şimdi-

mek parasını kazandığı günlerden 1929 yılına kadar hiç kimse bu kahramanı ara-

Terzi Zade Konağında Atatürk ile buluşur. (Konağın restorasyonu bitti ziyarete açık.)

Konağın üst katında kahve içilerek sohbetler edilir. Atatürk'ün, altın, öküz gibi hediyelerini, maaş bağlama önerilerini kesinlikle kabul etmez. Memleketin yetim hakkı ve vatanın gelişme ihtiyaçlarını mazeret gösterdi. Cevaben "Memleketimize kırk yılın başı bir iş hizmet yaptıysak bunun karşılığı ödül ve maaş mı olurmuş. Allah'a hamdolsun ki kolum kuvvetim yerindedir, çalışır kazanırım. Bu haldeyken bizim o maaşı almamız, tüyü bitmemiş yetim hakkı olarak helal olmaz paşam." demiştir.

En büyük mükâfatı beni yanınıza çağırıp, bir fincan kahve sunmanız, benim için en büyük mükâfattır komutanım diyerek geri çevirir. Atatürk yine çok ısrarcı olunca "Ben vatanım için görevimi yaptım, ailemi geçindirebilmek için baltamla odunculuk yaparım. Odun karasını ekmek parası yaparken görevliler, beni suçlamasınlar, Jandarma baltamı almasın." deyince, Atatürk, doğa ve vatan sevgisi ile yoğrulmuş bu yiğide odun ve kömür yapımı için dokunulmamasını emreder. Ne yazık ki 2 yıl sonra atanan yeni Nahiye Müdürü bu emri uygulamaz ve Seyit'e pek rahat vermez.

Atatürk bir ara, "Seyit beni kaldıracabilir misin?" sorusuna, "Paşam seni yedi düvel kaldıracamadı, ben nasıl kaldıracabilirim." diye çok zekice bir cevap vermiş, aldığı en büyük armağanında Atatürk'ün kendisine ziyarete gelişini ve onunla kahve içmesinin onurunu taşımak olduğunu söylemiştir.

Soyadı kanunu çıkınca "Çubuk" soyadını alan Koca Seyit Onbaşı, yıllarca verilmek istenen ödülleri geri çevirip sade ancak zorlu bir yaşama devam ederken zatürre hastalığına yakalandı. Tedavi edilmediğinden 1939 yılının aralık ayında vefat eder. Geriye hiçbir servet bırakmadan, hatta Şeref Gazi Madalyası bile almadan dilden dile dolaşan kahramanlık öykülerini ve anılarını bırakan diğer kahramanlar gibi adını şanlı tarihimize yazdırdı.

2006 yılında Balıkesir Valiliği (Selahattin Hatipoğlu) Havran Kaymakamlığı (Fatih Genel) işbirliği ve destekleriyle Seyit Onbaşının mezarına, anıt, tören alanı ve müze yapılarak Çanakkale Törenleriyle aynı anda askeri erkân ve halkın katılımıyla törenler düzenlenmeye başlamıştır.

Koca Seyit Anıtı'nı ziyaret edenler, Koca Seyit'in kızı Ayşe ninenin torunu Muhammet Yıkar tarafından karşılanarak anıları tatlı bir dille anlatılır. Kendisi müze ve anıt çevresinin bakımı ve koruma görevlisidir.

**YURTIÇİ
YURT DIŞI
TURLAR**

**YAZ & KIŞ
TATİL
OTELLERİ**

**ALKOLSÜZ
MUHAFAZAKAR
OTELLER**

**ÖZEL HAVUZLU
VİLLALAR**

**VİZE
DANIŞMANLIK
İŞLEMLERİ**

**BAYİİ GRUP
TOPLANTILARI**

rizaturizm

www.rizaturizm.com

0332 236 26 86

444 0 818

GÖZYAŞLARIYLA KURULAN
BİR KEHANET MERKEZİ;
KLAROS ANTİK KENTİ

Eğer Selçuk'tan çıkıp İzmir'e geri dönecekseniz, haritalar size iki yol seçeneği sunuyor; birincisi ücretli, ruhsuz bir otoban, diğeri ise Menderes üzerinden, yollarda ilginç kuşlar, kartallar hatta şanslıysanız leylekler dahi görebileceğiniz virajlı bir yol. Biz, Selçuk'a giderken değil ancak dönerken aslında yolları karıştırdığımız için kendimizi Menderes'e sürerken bulduk. Bir süre yol gittikten sonra kahverengi Klaros tabelası gözümüze çarptı ve ani bir karar, fren ve refleksle direksiyonu sağa kırdık hemen.

Tarihteki önemini bizim de ancak gittikten sonra anladığımız, tüm turistik merkezlere bu kadar yakın olmasına rağmen böyle-sine az bilinen Klaros'un hikayesi ise şöyle; M.Ö. 13. Yüzyılda bu coğrafyaya göçen Akhaların ilk lideri Rhaikos ülkesinden sürülen rahibe Manto ile evlenir ve inanişaya göre Klaros Kehanet Merkezi Manto'nun yasının sonucu olan gözyaşlarından inşa edilir. Ve yine inanişaya göre, bu gözyaşlarından oluşan kutsal suyu içen kahinler tanrılarla iletişime geçerek kehanetlerde bulunur.

Tabii Hıristiyanlığın yayılmasıyla birlikte M.S. 4. Yüzyılda terk edilmiş olsa da tanrı Apollon' adanan Yunanistan'daki Delphi ve Didim'deki Didyma Apollon tapınaklarından sonra Klaros'taki Apollon Tapınağı da terk edilene kadar bilicilik merkezi olarak işlevini korumuş. Biraz sanat tarihi perspektifinden incelemek gerekirse eğer, buradaki tapınak M.Ö. 2. Yüzyıla tarihlenmesinin yanı sıra, Hellenistik dönemde İyonya'da yapılan tek Dor tapınağı olması bakımından da önemli. Çünkü Büyük İskender'le birlikte Hellenistik dönemde Doğu ve Yunan kültürü, dolayısıyla da sanat üslubu birbirine entegre olmaya başlamıştır. Arkaikliğin getirdiği sadelik yerini daha canlı, hareketli, dinamik mimarilere bırakmış; Dor üslubundan Korint üslubuna geçiş yapılmıştır.

Tapınağa giden yol sütun, heykeller ve kahine danışmaya gidenlerin yazdıkları kitabelerle donatılmış. Dahası, tapınağa çıkan merdiven basamaklarında bile yazıtlar bulunması bu kutsal alanı oldukça ilginç kılıyor.

Büyük İskender'e kadar yalnızca kurulların taleplerini karşılayan kutsal alan, Büyük İskender'in kişisel başvurusu sonrasında bireysel olarak da başvurular kabul etmeye başlamıştır. Ortaya çıkarılan bilgiler ışığında, bu başvuruların Kuzey Afrika'dan İngiltere'ye kadar uzanması. Bir diğer bilicilik merkezi olan –yukarıda bahsi geçen- Delphi Apollon'una yalnızca Hellenler başvurabiliyorken,

Klaros "barbarların" da başvurmasına izin veren, "dünya vatandaşlığı" kavramının Anadolu'da uygulandığı bir lokasyon.

1907 yılında kazıları başlayan ve aralıklarla devam eden kazı çalışmaları, Prof. Dr. Nuran Şahin'in kazı başkanlığını yapmaya başlamasıyla bir Türk kazısı olmuştur. Ülkemizde tanınırlığı ve bilinirliği kısıtlı bir antik kent olsa da günümüzde "Yeni Apolloncular" adıyla anılan ve rahipleriyle Klaros'a gelen ABD'li grupların olduğu biliniyor. Apollon'un bölgedeki kehanetlerine ve manyetik bir alanın var olduğuna inananlar, tapınak içerisindeki suyla ayaklarını ıslatıp buradaki enerjiden faydalandıkları ritüeller gerçekleştiriyor.

En ilginçini ise en sona bırakmak istedim; Klaros sözcüğü Helen dilinde "kısmet çekimi, arazi" anlamına gelse de asıl kökeninin Luvi dilindeki "kıyı, iskele" anlamına gelen "Kalara" dan geldiği düşünülmektedir. Burada Mustafa Kemal Atatürk'ün yazdığı İnsan şiirini tekrar anmak isterim;

"Gelenler adamdı, buldukları insan
İnsan yalnız Tanrı'nın yarattığı mahluk.
İnsan mahluktan, adam insandan çıktı.

Tanrı'nın insanı yer ve içer,
İnsanın adamı düşünür ve yaratır."

Şimdiyse; Luvi dili, kehanetler ve en büyük öğretmenimizin yazdığı şiirin arasındaki boşlukları doldurmak için sevgili okuyucu, seni davet ederim.

TÜM ŞEHİR SANKİ MÜZE: İSFAHAN

Yazı ve Fotoğraflar: **Ali Sami Palaz**

İran'ı gezmeye İsfahan'dan başlamaya karar veriyorum. Başkent Tahran'dan uçakla 45 dakikalık bir yolculuk sonrası İsfahan'a ulaşıyorum. Bir taksiye biniyor ve beni İmam Meydanı'na yakın bir otele götürmesini söylüyorum. Meydana 150 metre uzaklıktaki bir otele yerleşiyorum. Otel işlemlerimi alelacele yaptırıp, kendimi İmam Meydanı'na yani Nakşı Cihan meydanına atıyorum. Çünkü İsfahan "Nısf-ı cihan"sa yani evrenin yarısı ise bu meydanda "Nısf-ı İsfahan"dır.

Meydanı hayran hayran gezerken Hüseyin ile tanışıyorum. Hüseyin beni işyerinde çaya davet ediyor. Kakuleli, safranlı çay sohbetinde Hüseyin Türkiye sevgisinden ve Türk arkadaşlarından bahsediyor. Gönüllü bir turizm elçisi gibi onlara nasıl yardım ettiğinden bahsediyor. Bana da yardım etmesini istiyorum, "hay hay" diyor. Daha ne isterim ki...

NAKŞ-I CİHAN MEYDANI

Bu meydan dünyanın 2. büyük meydanı olarak bilinmektedir. Boyu 500 metre, eni 160 metre kadardır. 1612 yapılan meydanın etrafında kapalı çarşı bulunur. Meydanın güney ucunda İmam Cami, batısında Ali Kapu Sarayı (eski devlet binası) onun tam karşısında Lütfullah Mescidi bulunur. Meydan aynı zaman da UNES-

CO'nun Dünya Kültür Mirası listesinde yer almıştır. Meydanı ve etrafında ki çarşıları gezmenin en güzel zamanı ikindiden sonra ve akşam saatleridir. Akşam saatlerinde bu meydanlardaki atmosfer tipik bir şark gecesi yansıtır ve insanı büyütüyor.

Meydanın her köşesi ve bucağı sürprizlerle dolu ve cıvıl cıvıl. İki dolar karşılığı meydanda faytonla bir tura atıyorum. Fayton turumdan sonra yürüyerek dolaşmaya çıktığım meydanda resim yapan üniversiteli gençleri görüyorum. Her biri meydanın bir köşesine oturmuş çalışmasını yapıyor. Bende aralarında dolaşıp, "O ne yapıyor? Bu ne yapmış, Şu ne yapacak" diye hayran hayran bakıyorum. Bakmakla kalmayıp resimleri elime alıp, meydanın hangi köşesini yapmışsa oraya doğru tutup "Hımmm güzel olmuş" falan da diyorum. Tabi onları rahatsız ettiğimi düşünmeden. Sağ olsunlar bana güler yüz ve sabırla karşılık veriyorlar.

Meydanda sadece resim yapan öğrenciler yok. Fotoğraf çekenlerde var. Onlarda meydanın orasının burasının resmini çekip kendilerini geliştiriyorlar. Mimarlık okuyanlarsa meydanda ölçümler yapıyor, alet ve edevatlarını kullanmayı öğreniyorlar. Bu arada gene meydanın en gü-

zel zamanı gelip çatıyor. Akşam ezanı ile birlikte meydan masalımsı bir atmosfere bürünüyor. Işıklar kandil misali yanarken, havuzundan gelen su sesi terapi gibi. Üzerime müthiş bir dinginlik çöküyor ve bu manzara günün tüm yorgunluğunu alıp götürüyor.

Meydan bu saatlerde bir başka güzel...

İMAM CAMİ

Mescid-i İmam ya da İmam Camisi Nakş-ı Cihan meydanının güney kısmında bulunan akıllara zarar bir cami. Her ne kadar dışından ihtişamlı görülsede, caminin içerisine girene kadar ihtişamın bu boyutlarda olduğunu bende bilmiyordum.

Cami 1. Şah Abbas tarafından 18 yıllık bir çalışma sonucunda 1629 yılında tamamlanabilmiş. Kapısı 30 metre yükseklikte, 54 metre ana kubbesiyle tüm İran'ın en etkileyici yapılarından birisi. İçi ve dışı İsfahan a özgü mavi çinilerle kaplanmış ve yerlerde mermer kullanılmış.

Buradaki akustik o kadar mükemmeldir ki, küçük bir fısıltının bile ne kadar çok yankılandığını duyabiliyorum. Kubbenin tam altına geldiğim de burada ki sesin ne denli etkileyici bir biçimde yankılandığını duymak beni şaşırttı.

Etkilenerek gezdiğim caminin avlusunun bir köşesinde çizim yapan öğrencileri görürnce yanlarına gidiyor ve duvarlarda ki çini detaylarını çalıştıklarını görüyorum. Biraz sonra hocaları gelip, öğrencilerin çizimlerini kontrol ediyor. Bize desenlerin manaları ile ilgili bilgi veriyor. Meğerse çinilerde ki her desen ve figürün manası varmış. Şahın gülü olarak adlandırılan bir desen, bereket temsili nar, üzüm çiçekler ve daha niceleri...

Kendimi cami atmosferine o kadar kattırmışım ki vakit akıp gitmiş. Buna rağmen buradan ayrılmak istemiyorum. Çünkü burada güneş ışığının geliş açısına göre atmosfer her daim başkalaşüyor ve ışığın çinilerdeki yansıması beni adeta hipnoz edip, kendine bağımlı hale getiriyor. Çıkmak istediğimizde kapının çoktan kapandığını görüyorum. Bekçi “yapacak bir şey yok sabaha kadar buradasınız” dese de Türkçe konuşan bir asker “Şaka şaka buyurun çıkın deyip” kapıyı açıyor. Kapıdan çıkarken içimden “keşke “ kal saydım” diye geçirmiyor değildim.

KAJU KÖPRÜSÜ

Günlerdir Nakş-ı Cihan Meydanı etrafında gezip duruyordum. Bugün meydanın çekiminden kurtulmaya karar veriyor ve İsfahan’da bir tur a çıkmaya karar veriyorum. İlk olarak İsfahan’ın en güzel köprüsü olarak kabul edilen Kaju köprüsüne gitmeye karar veriyorum. Gayet yeşil ve dingin caddelerden geçerek Zayende nehri üzerinde kurulmuş Kaju köprüsüne ulaşıyorum.

İki kattan oluşan köprünün tam ortasından (her iki tarafa da bakan) Şah’ın nehri

seyretme yerleri var.

Köprü, aynı zamanda nehrin akışını düzenleyen bir barajdır. Yapılış tarihi 1650 civarındadır. Ayakları arasındaki baraj kapakları kapatıldığında su seviyesi yükseliyor ve bir göl oluşturuyordu. Köprü olunca, nehre doğru uzanan taş merdivenler yapılmıştır. Kemerlerin dış yüzeyi renkli kiremitlerle süslenmiştir. II. Şah Abbas’ın yaptırdığı köprünün 1873’te onarıldığı tahmin edilmektedir.

Köprüye den kuş kalesine giderken, yolda İran-İrak savaşında şehit olanların ebedi istirahatgahı gülistan şehitliğine uğruyorum. Yıllarca süren ve milyonlarca insanın hayatına mal olan anlamsız savaşın ardında ne kadar çok acılar bıraktığına şahit olarak şehitlikten ayrılıyorum.

KUŞ KALESİ

Kuş kalesi ya da sarayı diyebileceğimiz bu yerin geçmişi 400 yıl öncesine kadar dayanıyor. Özetle burası haber güvercinlerinin ana istasyonu. Şah döneminde dünyanın dört bir yanına haber götüren güvercinler buradan yola çıkıyor ve buraya dönüyorlarmış. Haber güvercinlerini o dönemde tüm devletler kullandı ama onlara böyle bir yer yaptılar mı bilmem?

Bu etkileyici yapı gene bir o kadar etkileyici güvercinler için yapılmış. Çünkü bu güvercinler günde 160 km yol kat edebiliyor ve 2000 km uzaklığa mesaj iletip geriye dönebiliyorlar. Özel bir eğitimden geçen güvercinlerin, soyundan gelen güvercinlerde haberci güvercin olarak

kullanılıyormuş.

Kuş kalesinin yapısı o kadar hassas düşünülmüş ki, yaz kış ısı dengesinden tutunda hava dolaşımına kadar her şey olması gerektiği gibi. Samanlı çamurdan duvarların bir santimi bile israf edilmeden kullanılmış. Toplanan kuş dışkıları ise tarlalarında kullanılmak üzere çiftçilere veriliyormuş.

SİSEPOL KÖPRÜSÜ

Zayende nehri üzerinde kurulmuş, Farşası 33 sütunlu manasına gelen Sie-

sepol köprüsüne ulaştığımızda, nehrin en önemli köprülerinden birini daha görmüş oluyoruz. 1602 yılında yapılmış köprü bugün İsfahan’ın simgelerinden biridir.

1. Şah Abbas tarafından yaptırılan köprü 300 metre uzunluğunda 14 metre genişliğindedir. Köprü günümüzde araç trafiğine kapalıdır. Zamanında ise Kaju köprüsünün aksine savaş araçlarının geçmesi için yapılmıştır.

Nehrin kıyısında kuşları besleyen çocuğu bir süre izliyorum. Ardından kıyıda piknik yapan bir aile beni çaya davet ediyor. Davetlerine icabet ediyorum. Yorgunluğumu attıktan sonra İsfahan’da görülecek yerler listesinden Siesepol’u silerek oradan ayrılıyorum. Fakat yeniden gelinecek yerler listesine eklemeyi de unutmuyorum.

SALLANAN MİNARE

Şehrin biraz dışında ki sallanan mina-

relere ulaştığımda kafamdan halen “bu minareler gerçekten sallanıyor mu sorusu geçiyordu? Neyse ki bunu birazdan görecektim.

Kaladin mahallesinde bulunan küp şeklindeki yapı 14. yüzyılda yaşamış Ebu Abdullah adlı bir dervişin türbesiymiş. Bir rivayete göre mühendislik hatası nedeniyle minareler sallanmaktadır. Diğer bir rivayet ise Sasaniler üstün bir teknoloji ile depremde zarar görmesin, dünya döndükçe ayakta kalsın diye bu şekilde yapılmış. Eskiden isteyen herkes çıkıp minareyi sallayabiliyorken bugün saat başı müezzin çıkıp birkaç dakika minareyi sallıyor bilenlerde gelip seyrediyor. Vakit gelip de minareler sallandığında şok üstüne şok yaşıyorum. Minareler gerçekten sallanıyooor.

Nihayetinde müezzin her saat başı tekrarladığı bu kısa gösteriyi el sallayarak sonlandırıyor. Binlerce seferdir yıkılmadan sallan minarenin bu seferde yıkılmadan kalmasına sevinerek orijinal adı ile

Munar Junbar’dan ayrılıyorum.

ZURHANE

İran da geçmişi 2000 yıl öncesine dayanan sporun yapıldığı yerdir Zurhane. Mahalle arasında küçük bir Zurhane’ye gidiyorum. Şeyh Ali beni kapıda karşıyor. Ben duvarda ki resimleri incelerken Şeyh kah flüt çalıyor kah sıcak su içiyor, kah bizimle şakalaşılıyor. Spor yapmak için gelenler üstlerini değiştirip, ısınma hareketlerine başlıyorlar. Bir genç Hz. Ali’nin Hayber kalesinin kapısını sökmesini temsil ettiğini söylediği kapı ile çalışıyor. Şeyh yanına gelip Hz. Ali’ye methiyeler söyleyerek onu çalıştırıyor.

Herkes tamam olunca Şeyh kürsüsüne çıkıyor ve spor yaparken sadece İran’ın, Hz. Ali’nin ve de Hz. Hüseyin’in konuşulduğu spor başlıyor. Genelde yaşlıların yaptığı bu spor yeni yeni gençler arasında da yayılmaya başlamış.

Birçok ritüelin ve sembolün olduğu spo-

run ritmi giderek artıyor. Kah semazen gibi dönülüyor, kah mil denilen tahta lavuklar havalara fırlatılıyor, kah şebbade denilen demir ziller şingirdatılıyor. Yaklaşık bir saat süren bu ritüelden bende çok etkileniyorum ve "iyi ki de gelmişim" diyerek zurhaneden ayrılıyorum.

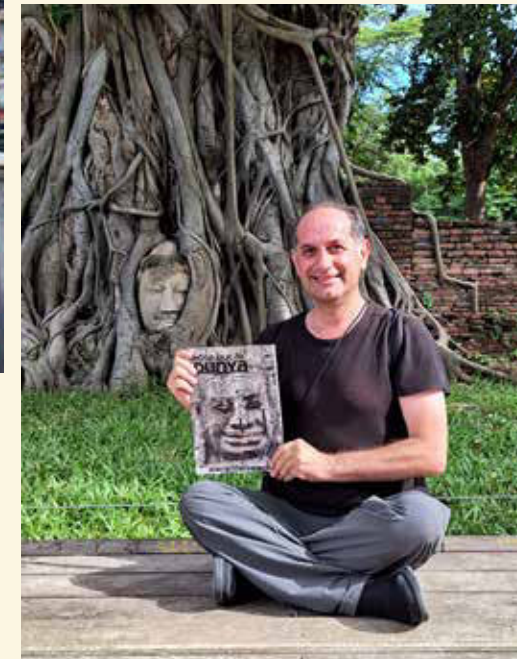
İsfahan'da ki son gecemi de böylece tamamlıyor, sabahın erken saatlerinde şehirden ayrılıyorum.

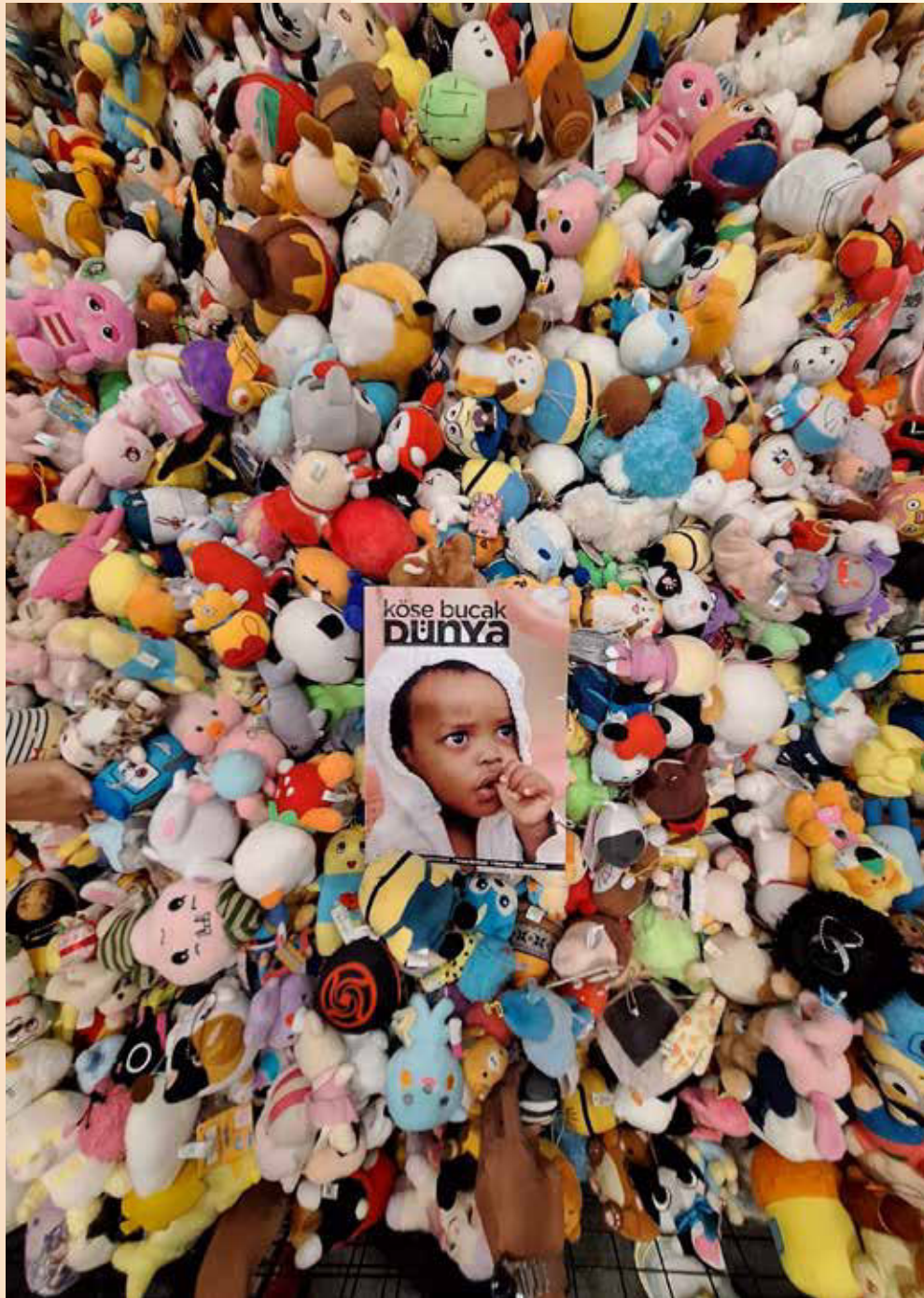
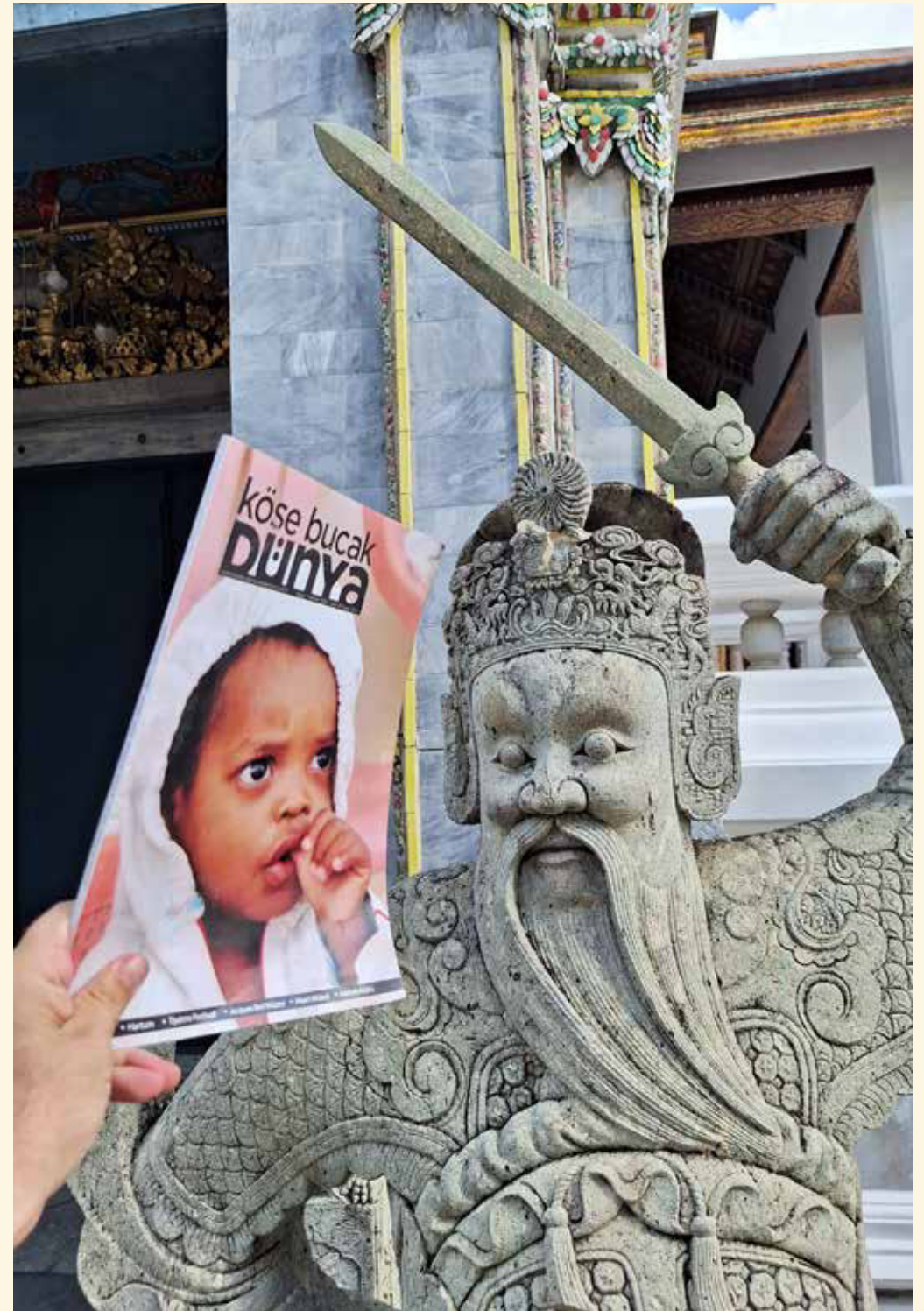
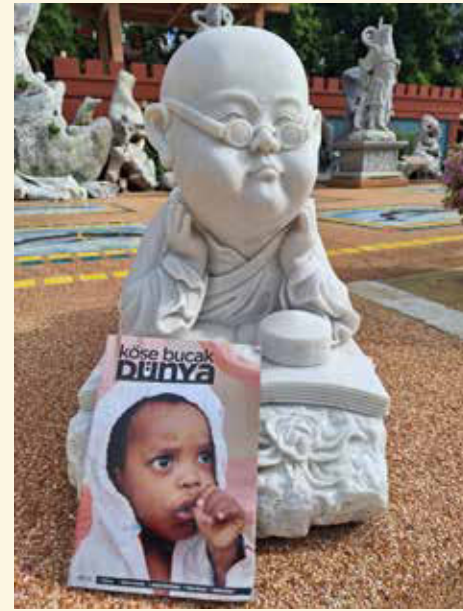
BİR KAÇ ŞEY

İsfahan'da da tüm İran da olduğu gibi yabancılar için ayrı fiyat uygulaması var. Oteller, lokantalar, taksiler ve müze girişlerinde bile yabancılar için ücretlendirme farklı. Özellikle lokantalarda bu fark çok belirgin. İranlıların yediği bir yemeğe siz üç kat daha fazla fiyat ödüyorsunuz buda Avrupa da bir lokantada yemek yemekle aynı fiyata geliyor.

Zaten kebab ve türevlerinden başka yemek seçeneğiniz yok sayılır. Yağsız pıhlavla sunulan kebabların yanında Çal denilen gazlı aynarı tavsiye edebiliriz. Sulu yemek olarak sadece Abguş var. Et, patates, havuç vb sebzelerin özel bir kaptaki kömür ateşiyle haşlanmasıyla yapılan yemek kendi usulünce yeniyor.

DÜNYA KAZAN BİZ KEPÇE

PORTFOLYO

Mehmet Eciril

1980 yılında Konya'da doğdu. Lise öğreniminden sonra uzun yıllar grafiker olarak çalıştı. Abisinin hediye ettiği fotoğraf makinesi ile birlikte mesleğini bırakıp fotoğrafçılığa yöneldi. Tarz olarak sinematik fotoğ-

rafçılığı seçti. Hobi olarak manzara fotoğrafçılığı yapmaktadır.

